БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 195 (16.581). | 20 август 1976 йил, жума | Баҳоси 2 тийин.

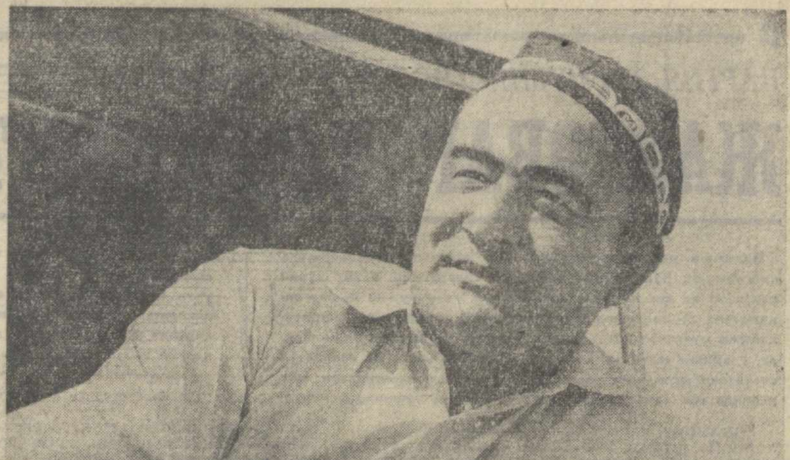

АНДИЖОН ОБЛАСТИ. Хўжаобод районидаги Карл Маркс номли колхоз заршуносларн съездлар йилида 1277 гектар пахта майдонидан 5010 тонна «оқ олтин» олишга аҳд қилишган. Бу ўтган йилдагига нисбатан 1400 тонна кўп. Пахтакорлар ваъдага вафо қилиш учун ҳосилга ҳосил қўшиш ойида астойдил меҳнат қилишяпти. Суратда: ғўза парваришида пешқадамлик қилаётган Турсунбой Букаев.

Р. Ашуров фотоси. (ЎзТАГ).

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОМИЛ

Буюк мамлакатимиз халқ хўжалигининг ҳамма соҳасига бир назар ташланг: хоҳ саноатда, ёки қишлоқ хўжалигида, хоҳ транспортда ёки капитал қурилишда бўлсин, хоҳ алоқа ёки фан-техникада бўлсин қизғин ижодий меҳнат вазиятининг гувоҳи бўласиз. Станок ёнида турган ишчи ҳам, ҳавозага кўтарилган қурувчи ҳам, нур тараётган энергетик ёки маъдан саралаётган кончи ҳам, она Ер тухфаларини йиғиштираётган, кутаётган деҳқон ҳам шу кунларда зарбдор меҳнат вахтасига чиққан. «Беш йилликнинг биринчи йилини ғолибона тугаллаймиз!» «Бир беш йилликда икки беш йилликни бажарамиз!» шиори остида майдонга тушган. Улуғ Ленин таъбири билан айтганда «...янги ижтимоий тузумнинг ғалаба қилиши учун энг муҳим, энг асосий нарса» — меҳнат унумдорлигини кўтариш йўлида буюк яратувчилик ишлари олиб бормоқдалар.

«Дастлабки довондан муваффақиятли ўтдим. 1976 йил план-топшириқларини олти ойда адо этиб, ўнинчи беш йилликнинг иккинчи босқичи учун газлама тўқиб чиқармоқдаман» — деб ёзди Тошкент тўқимачилик комбинатининг донгдор тўқувчиси Анна Сергеевна Верзилина. У билан бирга шу йил бошида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида бир беш йилликда икки беш йилликни бажариш юзасидан юксак мажбурият олган «Ўнлар ташаббуси»нинг иштирокчиси, Самарқанддаги «Труд женщин» фабрикасининг илғор попопчиси Салима Луқмонова ҳам ўз хатида 1977 йил учун маҳсулот бера бошлаганини, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 9 процент кўп меҳнат унумдорлигига эришганини қувонч билан хабар қилади.

Мақтовга молик жойи шундаки, бугунги кунда йиллик топшириғини барвақт адо этиб, ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йили учун иш бошлаган ишчи, қурувчи ва транспорт ходимлари фақат ташаббус иштирокчилари ёхуд саноқли кишиларгина эмас, балки улар изидан дадиллик билан бораётган ўнлаб бутун-бутун меҳнат коллективлари ҳамдир. Олмалиқ кон металлургия комбинатининг пармаловчи мастери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қосим Сафаров, Тошкент спорт буюмлари фабрикасининг моҳир қуювчиси Тўлқин Содиқов, сурхондарёлик қурувчи Геннадий Шукшин, Мўйноқ балиқ-консерва комбинати балиқчиси Доригул Қолмирзаева ўртоқлар бош бўлган бригадалар ва цехларда 1977 йил меҳнат календарининг очилганига анча бўлди.

Улар ўзлари ишлаб турган меҳнат коллективлари билан биргаликда мамлакатимизни янада гуллаб-яшнатиш, халқ фаровонлигини тағин ҳам ошириш йўлларини белгилаб берган КПСС XXV съезди қарорларига жавобан ҳар қачонгидан унумлироқ ишлашга бел боғлашган. Ҳар куни, ҳар соат янада кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқаришни дилга жо қилиб, барча резервларни, бутун билим ва маҳоратларини ишга солмоқдалар, иш жараёнларини такомиллаштириш ҳақида ўйламоқдалар. Меҳнат унумдорлигини кескин кўтариш йўлларини қидириб топиб, янги-янги ташаббуслар билан чиқяптилар.

Меҳнат унумдорлигини ўстириш бугун кечагидан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқариш, станокларни яхшироқ ишга солиш, зарбдорларга тенглашиш, ҳамма ички резервлардан оқилона фойдаланиб, меҳнат календарида янги саҳифалар очиш, шахсий беш йиллик планларини ва олинган социалистик мажбуриятларни ошириб бажариш деганидир. Меҳнат унумдорлигини ўстириш дегани — минглаб ишчиларнинг бунга эришиши натижасида кўплаб қўшимча маҳсулот тайёрланади, қилинган харажатлар тезроқ копланади, кўплаб фойда кўрилади ва шу тариқа халқ фаровонлигини ошириб бориш таъминланади деган гапдир.

Янгийўлликларнинг «Сафимизда қолоқлар бўлмайди!», Тошкент компрессорчиларининг «Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига қадар икки йиллик планни бажарамиз!», алимкентликларнинг «Мамлакат тўқимачиларига аъло сифатли тола етказиб берамиз!» сингари ватанпарварлик ташаббуслари бунинг ёрқин намунасидир. Бундай ташаббуслар ишчилар синфининг ўз жонажон партиясига, сиёсий йўлбошчиси ва раҳнамосига чексиз садоқати ва зўр эътиқодидан далолат беради. Уларнинг куч-ғайрати билан йилнинг ўтган етти ойида республикамиз индустрияси бўйича меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришнинг кўпайтирилиши 51 процент бўлди.

«Ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш ва халқ фаровонлигини юксалтиришнинг ҳал қилувчи шарти бўлган меҳнат унумдорлигини тез ўстиришга алоҳида эътибор берилсин» — дейилади 1976 — 1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг Асосий йўналишларида. Бу даъватдан руҳланган республикамиз саноат корхоналарининг кўплаб коллективлари, бутун-бутун индустрия тармоқлари меҳнат унумдорлигини илдам суръатлар билан ўстиришга эришмоқдалар. Айниқса, қишлоқ хўжалиги машинасозлиги, тўқимачилик, рангли металлургия, химия, газ ва нефть саноати корхоналарида меҳнат унумдорлиги йил сайин ўсиб бормоқда. В. И. Ленин номидаги Олмалиқ кон металлургия комбинати коллективи кам харажат билан кўп маҳсулот ишлаб чиқаришга, оз ишчи кучи билан кўп иш бажаришга ва шу тариқа меҳнат унумдорлигини кескин кўпайтиришга муваффақ бўлмоқдалар.

Лекин шуни ҳам таъкидлаш керакки, республикамиз саноатининг баъзи тармоқларида меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари шу куннинг юксак талаблари даражасида эмас. Айниқса, Денов ёғ-экстракция, Самарқанд рўзғор холодильниклари заводлари, Тошкент мебель комбинати, Гулистондаги «Комсомол 50 йиллиги» тикувчилик фабрикаси, Андижон «Электродвигатель», Фарғона нефтни қайта ишлаш заводлари сингари бир қатор корхоналарда бу борада орқада қолиш ҳоллари юз бермоқда. Мазкур корхоналарда сўнгги ой план-топшириқлари ҳам бажарилмасдан қолди.

Буларнинг ҳаммаси корхоналарда меҳнат унумдорлигини ўстириш имконини берадиган барча резервларни ишга солиш, ишлаб чиқариш жараёнларини тинмай такомиллаштириш, янги техникани дадил жорий қилиш, айниқса кўмакчи ишларни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш, меҳнатни илмий ташкил этиш ишларини тезлаштиришни тақозо этади. Экономикамизнинг бундан кейинги юксалиши бизнинг қандай ишлашимизга, қанчалик куч сарфлашимизга, қанчалик ақл юритиб, қалб қўримизни тўкишимизга боғлиқдир. Партия ташкилотлари бутун диққат-эътиборни коллективларни ана шу улуғвор вазифаларни бажаришга сафарбар этишга қаратишлари даркор. Бунинг учун мавжуд кучларни сафарбар этиш, хўжаликка раҳбарликни яхшилаш, серунум меҳнат қилиш, интизом ва уюшқоқликни ошириш керак. Токи, биронта иш куни ҳам, бирор иш соати ҳам зое кетмасин.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев партия XXV съездига қилган докладида таъкидлаганидек, «Мамлакат олдида турган хилма-хил иқтисодий ва социал вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун меҳнат унумдорлигини тез ўстириш, бутун ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини кескин оширишдан бошқа йўл йўқ».

«КОСМОС-849» ПАРВОЗДА

1976 йил 18 августда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-849» учирилди.

Йўлдошга космос фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

МАЖБУРИЯТЛАРНИ БАЖАРИШ — МУҚАДДАС БУРЧ

БИР БЕШ ЙИЛЛИКДА ИККИ БЕШ ЙИЛЛИКНИ БАЖАРАМИЗ

ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚ ТАЙЁР

ИЗДОШЛАР РАПОРТИ

Бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқларини бажариш ташаббуси билан майдонга чиққан ўнлар ҳаракати республикамиз бўйлаб кенг қулоч отмоқда. Газетамиз бу ҳаракат изидан бориб, йиллик топшириқларини барвақт адо этган илғор ишчи, қурувчи ва транспорт ходимларидан кўплаб ғалаба рапортлари олипти. Редакция бугундан бошлаб газетхонларни издошлар рапорти билан таништириб боради.

Ён дафтарчамга ёзиб қўйдим: «Йиллик топшириқ тайёр!».

Иш вақти ва ускуналардан самарали фойдаланишга, тажриба ва маҳоратимни тинмай ошириб боришга бўлган астойдил ҳаракатларим эришган бу ютуғимга асос бўлди.

Йилнинг бошлари эди. Цехимиз мастери билан ҳамкорликда хом ашё таъминотининг аниқ графигини тузиб чиқдик. Маҳсулот сифати устидан назоратни кучайтирдик. Бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқларини бажариш ташаббуси билан майдонга чиққан ўнлар ҳаракатига биринчилар қаторида қўшилдик. Натижа ёмон бўлмади. Кўп қатори менга ҳам йиллик топшириқни барвақт адо этиш бахти муяссар бўлди. Тайёрлаган маҳсулотларимнинг 98.5 проценти аъло сифатли баҳоланди. Ҳозир корхона қуйиш цехи коллективи ўртасида кун сайин авж олаётган октябролди социалистик мусобақасида олдинда боряпман. Меҳнат календаримда — 1977 йил бошланди.

Тўлқин СОДИҚОВ,
Тошкент спорт буюмлари фабрикасининг қуювчиси.

Қишлоқ хўжалик ишлари кундалиги

ЕМ-ХАШАКНИНГ МЎЛ-КЎЛ БЎЛИШИ УЧУН

Бу йилги кўклам шароитлари табиий ва экилган ўтларнинг ўсишига қулай таъсир кўрсатди. Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг маълумотларида кўрсатилишича, август ойининг иккинчи ўн кунлигида 1255,5 минг гектар майдондаги экилган ва табиий ўт пичани ва кўк озуқа тайёрлаш, сенаж бостириш учун ўриб олинган. Кейинги ҳафта ичида ўсиш 65,2 минг гектарни ташкил этди. Республикадаги кўпгина хўжаликлар беданинг учинчи ўримини тугалламоқдалар ва беданинг тўртинчи ўримига тушиш учун далани тайёрламоқдалар. Республиканинг ем-хашак тайёрловчилари ҳозиргача 4 миллион 260 минг тоннадан зиёд ёки ўтган йилнинг мана шу даврига нисбатан, бир миллион тоннадан кўп хашак тайёрладилар, 209 минг тонна кўпроқ экилган ва табиий ўт пичани тайёрланиб, план 106,3 процент қилиб бажарилди. 1942,7 минг тонна ёки топшириқдагига нисбатан 92,5 процент сенаж бостирилди. Тошкент, Жиззах, Андижон ва Наманган областларида ем-хашак тайёрлаш уюшқоқлик билан олиб борилмоқда, бу областлар бугунга қадар хашак тайёрлашни топшириққа нисбатан 82 процентдан 87 процентгача бажардилар. Самарқанд, Сурхондарё, Жиззах ва Қашқадарё областларининг хўжаликлари сенаж бостириш план топшириқларини ортиғи билан адо этдилар.

Шу билан бирга, айрим районлар ва хўжаликлар ем-хашак тайёрлаш суръатларини ўтган йилдагига нисбатан пасайтириб юбордилар. Хашак тайёрлаш бўйича Фрунзе, Бухоро, Чимбой, Норин, Амударё ва Калинин районларини; сенаж бостириш бўйича Калинин, Норин, Фрунзе, Риштон, Фарғона, Чимбой ва бошқа баъзи бир районларни шулар жумласига киритиш мумкин. Косон, Шофиркон, Ромитан, Навоий, Сирдарё, Шўрчи, Бухоро, Тошлоқ, Пахтачи, Мирзачўл ва бошқа бир қанча районларнинг колхозлари билан совхозлари витаминли ўт талқони ишлаб чиқаришни ўтган йилга нисбатан анча камайтириб юбордилар.

Мазкур хўжаликларнинг раҳбарлари, қишлоқ хўжалиги ва совет органлари, шунингдек мазкур районларнинг партия ташкилотлари ем-хашак тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилганларида, ишнинг ана шу участкаси учун масъул кишилардан план топшириқлари бажарилишини қаттиқроқ талаб қилганларида, бу хўжаликлардаги аҳвол анча яхшироқ бўлур эди.

Ҳозирги вақтда ҳамма жойда ўраларга силос бостириш иши авж олдириб юборилди. Наманган, Сирдарё, Андижон ва Тошкент областларининг ем-хашак тайёрловчилари дуруст ишладилар, бугунга қадар мазкур областларда 40 процентдан 63 процентга қадар ана шундай қимматли озуқа тайёрланди. Лекин Самарқанд областининг хўжаликларида силос бостириш иши қониқарли даражада йўлга қўйилган эмас. Бу областда план топшириғи бор-йўғи 11 процент, Бухоро областида 19 процент ва Фарғона областида 26 процент бажарилди, бу эса республиканинг ўртача кўрсаткичларидан анча паст.

Давлат кейинги йилларда замонавий юқори унумли ем-хашак тайёрлайдиган техника-витаминли ўт талқони ва донадор озуқа тайёрлайдиган агрегатлар билан қишлоқ хўжалиги машиналарининг паркини тўлдириш масалаларига ҳамиша катта эътибор бериб келмоқда.

Республика колхозлари билан совхозларининг қўлида ҳозирги вақтда витаминли ўт талқони тайёрлайдиган 312 та «АВМ» маркали агрегат ҳамда донадор озуқа ишлаб чиқарадиган «ОГМ» маркали 173 та агрегат бор. Мана шу агрегатлар ёрдамида 56 минг тоннадан зиёдроқ қимматли витаминли қўшимча озуқа ва 7,2 минг тонна донадор озуқа ишлаб чиқарилди.

Лекин ана шу қимматли техникадан ҳамма жойда ҳам оқилона ва тўла фойдаланилаётир деб бўлмайди. Бир қанча хўжаликларда агрегатлар монтаж қилинмаган, ўрнатилганлари эса бекор туриб қолмоқда.

Бу муҳим масалага ишнинг кўзини билган ҳолда, омилкорлик билан ёндашилган жойларда унинг самараси кўзга яққол ташланиб турибди. Масалан, Марҳамат, Хўжаобод, Свердлов, Дўстлик, Октябрь, Деҳқонобод ва Термиз районларининг хўжаликлари техниканинг ишини тўғри ташкил этишлари туфайли план топшириқларини бажардилар.

Донадор озуқа қиш фаслида қўйларга бериладиган қимматли озуқадир. Кўпгина қўйчилик хўжаликлари бунинг аҳамиятини тушуниб, донадор озуқани мўл-кўл ғамлаб қўйишга интилмоқдалар. Самарқанд, Сирдарё, Сурхондарё областларининг хўжаликлари бу соҳада яхши натижаларга эришдилар. Самарқанд областида 2300 тонна, Сирдарё областида 1293 тонна ва Сурхондарё областида 1120 тонна донадор озуқа тайёрлаб қўйилди.

Лекин витаминли талқон ва донадор озуқа ишлаб чиқарадиган агрегатлар ва машиналар ҳамма жойда ҳам нормал ишлаётир, техниканинг кучидан тўла фойдаланилаётир, деб бўлмайди. Масалан, Қорақалпоғистон АССР хўжаликларидаги мавжуд «АВМ» установкаларининг бор-йўғи 17 проценти ишламоқда. «ОГМ» маркали тўққизта установкага эга бўлган Бухоро областининг хўжаликларида бор-йўғи 400 тонна донадор озуқа ишлаб чиқарилди. Донадор озуқа Жиззах областида 127 тонна, Фарғона областида 166 тоннагина тайёрланди. Донадор озуқа ишлаб чиқарадиган 9 та агрегатга эга бўлган Қашқадарё областида бирор килограмм ҳам озуқа тайёрланган йўқ.

Партия, совет ва қишлоқ хўжалиги органлари, хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари ҳар бир колхоз ва совхоздаги иш аҳволини синчиклаб кўздан кечириб чиқишлари, бу ерларда яқин кунлар ичида тартиб ўрнатиш учун ем-хашак тайёрлайдиган техниканинг бекор қолиши сабабларини аниқлашлари зарур.

Ҳозир республика хўжаликларида маккажўхори донини йиғиштириб олиш қизғин бормоқда. Хашак бўладиган маккажўхори поясини сира нобуд қилмасдан йиғиштириб олиш зарур.

Мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш — умумхалқ ва давлат иши бўлиб, бу ишни шундай ташкил этиш зарурки, токи ғамлаб қўйиладиган ем-хашак чорвачиликнинг эҳтиёжини тўла-тўкис таъминласин.

18.000 ТОННА МАККАЖЎХОРИ ДОНИ

ВЕРХНЕВОЛИНСК, 18 август. (ЎзТАГ). Ворошилов районидаги «Красний Октябрь» колхозининг Рўзиқул Йўлдошев бригадаси маккажўхорини дон учун йиғиштириб олишни Сирдарё областида биринчи бўлиб тамомлади. 8 кун ичида 90 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 80 центнер «каҳрабо дон» йиғиштириб олинди.

Кубанликларнинг ташаббусини мирзачўллик маккажўхорикорлар қизғин қўллаб-қувватламоқдалар. Улар ана шу ташаббусга жавобан Ватанга камида 18 минг тонна маккажўхори дони етиштириб бериш тўғрисида оширилган социалистик мажбурият олдилар. Бу план топшириғида кўрсатилганидан 3 минг тонна кўп.

Областда «дала маликаси»дан юқори ҳосил олинмоқда. Бунга экинларни яхши парвариш қилиш туфайли эришилди. Ҳар гектар ерга биринчи марта мўлжалдагидан анча кўп минерал ўғит — 600 килограмм ва ундан кўп аммиак селитраси солинди.

Маккажўхори ўримини пахта йиғим-терими бошлангунга қадар тамомлашга қарор қилинди. «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг механизациялаштирилган отрядлари ўтган йилдагидек бу йил ҳам деҳқонларга кўмаклашмоқдалар, улар ҳосилни тез вақт ичида йиғиштириб олишга катта ҳисса қўшмоқдалар.

КОСМИК РАКЕТА ЕР САРИ ПАРВОЗ ҚИЛДИ

ТАСС ахбороти

«Луна-24» совет автомат станцияси Ойдаги иш программасини муваффақиятли бажарди.

1976 йил 19 августда станциянинг қўндирувчи босқичидан «Ой—Ер» космик ракетаси Ер сари парвоз қилди. Космик ракетанинг Ерга қайтарилаётган аппаратида Ой заминининг намуналари бор.

Илгари хабар қилинганидек, «Луна-24» автомат станцияси 18 август куни соат 9 дан 36 минут ўтганда Кризислар денгизининг жануби-шарқий районига оҳиста қўнган эди. Станция қўндирилгандан кейин унинг ичидаги системалар текширилиб чиқилди, унинг Ой юзасидаги ҳолати аниқланди ва Ердан берилган командага мувофиқ замин намуналарини олиш операциялари бошланди.

Замин олувчи қурилма Ой заминини 2 метр чамаси чуқурликкача пармалади. Олинган Ой жинси намуналари космик ракетанинг қайтарилувчи аппарати контейнерига жойланиб, герметик ҳолга келтирилди.

Ой замини намуналари жойланган космик ракета станциянинг Ой юзасида қолган қўндирувчи босқичидан 19 август куни Москва вақти билан соат 8 дан 25 минут ўтганда Ер сари парвоз қилди. Ракетани қайтариш траекторияси параметрлари ҳисоблаб қўйилганига яқин.

Ой замини намуналари жойланган қайтарилувчи аппарат 1976 йил 22 август куни СССР территориясига қўнади.

Космик ракетанинг Ер сари учиши давомида ўтказиладиган алоқа сеанслари вақтида унинг траекторияси ўлчаб борилади. Қидирув комплексининг воситалари зарур даражада шай қилиб қўйилди.

Суратларда: станциянинг учириш ракетаси қайтадиган аппаратга ўрнатилган вимпелнинг юза томони. Унда СССР герби тасвири туширилган давлат белгиси акс этган. Орқа томонида эса Ой—Ер траекторияси тасвири; қўндириладиган босқичга ўрнатилган вимпелнинг юза томони. Унда СССР давлат байроғи тасвирланган. Орқа томонида «Луна-24» станцияси. Бу вимпел Ой юзасида қолдирилган.

ТАСС фотоси.

Л. И. БРЕЖНЕВнинг Э. ХОНЕККЕР билан дўстона учрашуви

19 август куни Қримда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев дам олиш учун Совет Иттифоқига келган Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Э. Хонеккер билан учрашди.

Л. И. Брежнев билан Э. Хонеккер ўртоқлар КПСС ва ГБСПнинг сўнгги партия съездлари қарорларини амалга ошириш билан боғлиқ фаолияти тўғрисида, ҳар иккала мамлакатнинг ички ва ташқи сиёсати ҳақида бир-бирларига ахборот бердилар. Улар СССР билан ГДР ўртасидаги ҳамкорлик муваффақиятли ривожланаётганлигини мамнуният билан таъкидлаб ўтдилар. Бу ҳамкорлик 1975 йил 7 октябрда дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Шартнома тузилганлиги муносабати билан яна ҳам кучайтирилди.

Л. И. Брежнев билан Э. Хонеккер ўртоқлар КПСС ва ГБСП куч-ғайрат сарфлаганликлари натижасида икки томонлама негизда ҳам, шунингдек Варшава Шартномаси ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида ҳам Совет Иттифоқи билан ГДР ўртасидаги ўзаро муносабатларни янада кучайтириш ва кенгайтириш учун қулай шарт-шароитлар яратилди, деган якдил фикрга келдилар.

Учрашув чоғида кескинликни юмшатиш жараёнини мустаҳкамлаш ва давлатлар ўртасида тинч ҳамкорликни йўлга қўйиш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган бир қанча халқаро проблемалар кўриб чиқилди. Ҳар икки партиянинг раҳбарлари СССР билан ГДР Европада тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорлик ишига бундан буён ҳам конструктив ҳисса қўшишга қатъий қарор берганлигини таъкидлаб ўтдилар. Шу билан бирга муайян доираларнинг ГДР суверен ҳуқуқларига путур етказиш, унинг ички ишларига аралашиш йўлидаги уринишлари Хельсинки руҳига, Европада тинчлик манфаатларига номуносиб эканлиги уқтириб ўтилди. Бундай уринишлар ҳеч қандай истиқболга эга бўлмай, бундан буён ҳам ҳар икки мамлакатнинг қаршилигига учрайверади.

Учрашув самимийлик, ўртоқларча ҳамжиҳатлик ва тўла якдиллик вазиятида ўтди.

Учрашувда совет томонидан — КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненко, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ёрдамчиси А. И. Блатов; ГДР томонидан — ГБСП Марказий Комитети халқаро алоқалар бўлимининг мудири П. Марковский иштирок этдилар. (ТАСС).

ФРАНЦИЯЛИК МЕҲМОН

Франция Коммунистик партияси Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Франция Компартияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири Андре Лажуани Ўзбекистон билан танишмоқда.

Франциялик меҳмон Самарқандда бўлиб, шаҳарнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди, академик Р. Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институти филиали фаолияти билан танишди. А. Лажуани Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозини бориб кўрди.

19 август куни Андре Лажуанини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Қурбонов қабул қилди. (ЎзТАГ).

МЎЛ-КЎЛ ДОН УЧУН

Республика областлари ва Қорақалпоғистон АССРда маккажўхори ўрими, дони ва шоли тайёрлаш топшириғининг бажарилиши ҳақида шу йил 19 августга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — топшириқ (тонна ҳисобида); учинчи устун — амалда тайёрланди (тонна ҳисобида); тўртинчи устун — топшириқнинг бажарилиш проценти; бешинчи устун — ўрилган маккажўхори — бир кунда; олтинчи устун — мавсум бошидан (процент ҳисобида).

Қашқадарё	16000	3544	22,1	4,0	45,3
Бухоро	15000	2433	16,2	4,0	27,5
Андижон	20000	2472	12,4	4,2	50,1
Наманган	20000	2360	11,8	3,8	29,3
Сурхондарё	30000	2977	9,9	3,1	53,0
Фарғона	20000	1243	6,2	2,3	23,5
Тошкент	55000	894	1,6	3,8	15,8
Жиззах	22000	57	0,2	1,8	13,5
Сирдарё	28000	—	—	4,2	12,6
Самарқанд	30000	—	—	0,6	1,2
Хоразм	60000	—	—	0,2	0,7
ҚҚАССР	168000	—	—	—	—
Республика бўйича:	484000	15980	3,3	2,7	21,1

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ЖАНГОВАР ТАШКИЛОТЧИЛАР

Пахтакор районини Мирзачўлнинг жанубий дарвозасига қиёслашади. Чўлқуварлар янги-янги ерлар очиб, азим чўлни пахтазор ва боғ-роғларга айлантириш учун кураш бошлаганлигининг 20 йиллиги арафасида қўриқ воҳада қўлга киритилаётган муваффақиятлар ана шу район қиёфасида, кишиларида, уларнинг ютуқларида яққол кўзга ташланмоқда. Мирзачўл совхозлар қурилиши трестининг кўпгина коллективлари шу районда иш олиб бораётир. Трест партия ташкилоти курувчиларнинг куч-ғайратини капитал маблағлардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш ва қурилиш сифатини яхшилаш учун курашга сафарбар этмоқда. Айниқса, ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарлик ва уни ўтказиш жараёнида бу ҳаракат кенг кўлам касб этаётир. Қуйида трест бошланғич партия ташкилоти секретарининг қуйи партия ташкилотларида ҳисобот-сайловларга тайёргарлик қандай бораётганлиги ва ўтказилаётганлиги ҳақидаги мақоласини ўқийсиз.

Бошланғич партия ташкилотимиз ҳисобида 200 коммунист бор. Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида трестимиз 20 миллион сўм капитал маблағни ўзлаштириш, чўл бағрида йирик объектлар бунёд этиш мажбуриятини қабул қилган. Коммунистлар ана шу ишларни амалга оширишда алоҳида ташаббус кўрсатиб, социалистик мусобақанинг олдинги марраларида бормоқдалар. Улар чорва комплекслари, Ульянов номли совхоз ва бошқа бир қатор маданий-маиший ва хўжалик объектларини қуришда фаол қатнашмоқдалар. Партия группалари коммунистларни кичик-кичик меҳнат коллективларига жипслаштириб, уларда юксак партиявий бурчни ҳис этиш, коллектив олдида турган масъулиятли вазифаларни бажаришда ташаббус кўрсатиш туйғусини тарбияламоқдалар. Ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишларидан буён партия группалари сони икки марта кўпайди. Бу, аввало қурилиш участкалари ва кўчма колонналар шаклланиб, меҳнат коллективларининг янги-янги отрядлари камолга етаётганлигидан далолатдир. Ана шу ташкилотларнинг жанговар ташкилотчиларига айланган партия группалари қурилиш суръатини ошириш, техникадан оқилона фойдаланиш масалаларини омилкорлик билан ҳал этмоқдалар.

Ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарлик вақтида биз партия группаларининг ташкилотчилари, коммунистларнинг кўпчилиги билан якка-мақка суҳбатлашиб чиқдик. Шу асосда цех партия ташкилотлари амалга ошираётган тарбиявий ишларнинг яхлит манзараси кўз ўнгимизда намоён бўлди. Шу нарса қувончлики, коммунистлар ҳисобот даврида партия группаларининг йирик қурилишлардаги мавқеи анча ўсганлигини мамнуният билан таъкидлашди. Қурилиш ишларини механизациялаш бошқармаси бошланғич партия ташкилоти партия группалари фаолиятига раҳбарликни муттасил кучайтириб, уларнинг меҳнат коллективидаги ролини оширишга алоҳида эътибор бермоқда. Бу ерда партия группалари ташкилотчиларининг ҳисоботларини партия йиғилишларида тинглаш, партия группалари фаолияти жанговарлигини оширишга доир масалаларни тез-тез муҳокама қилиш анъана бўлиб қолган. Ҳар бир партия группаси изчил план асосида иш олиб боради. Худди шу нарса қурилиш ишлари самарадорлигини ошириш учун бошланган мусобақада бошқарма ҳамиша олдинда бориши учун муҳим омил бўлмоқда.

Ҳисобот-сайлов йиғилиши арафасида экскаватор машинисти Н. Бугоенко ташкилотчи бўлган партия группаси тажрибасини таҳлил қилиб чиқдик. Мирзачўллик бир группа механизаторларнинг ташаббусига қўшилиб, партия ташкилотчисининг ўзи беш йиллик планни тўрт йилда бажаришга бел боғлади. Етакчининг ибрати бошқа коммунистларни ҳам руҳлантириб юборди. Экскаватор машинистлари ўртасида ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун мусобақа авж олиб кетди. Бу ҳаракатга трестимизнинг бошқа коллективларидаги чўлқуварлар ҳам қўшилмоқдалар.

Партия группаларида ана шундай ватанпарварлик ҳаракатлари кенг қўллаб-қувватланаётир. 12-кўчма колонна бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Шакурова, 49-кўчма колоннадан С. Эмиров, 3-кўчма колоннадан А. Акбаров сингари ўртоқлар социалистик мусобақанинг олдинги сафларида бормоқдалар. Улар ойлик топшириқларни ҳамиша 20-30 процент ортиғи билан адо этишаётир. Бунда партия группаларининг кун сайин олиб бораётган сиёсий ташкилотчилик фаолияти муҳим ўрин тутмоқда. 3-кўчма колонна бетончилар бригадасининг бошлиғи А. Акбаров, 1-кўчма колонна прораби М. Воротинцев, 13-кўчма колонна дурадгори А. Гукемухов ўртоқлар ташкилотчи бўлган партия группалари ҳисобот-сайлов йиғилишига пухта тайёргарлик билан келдилар ва бу йиғилишларни юксак уюшқоқлик билан ўтказаётирлар. Ҳисобот-сайлов йиғилишларида коммунистлар партия аъзоларининг авангардлигини ошириш, топширилган иш учун юксак масъулият ҳиссини кучайтириш масалаларини алоҳида таъкидламоқдалар. Меҳнатга коммунистик муносабатни шакллантириш билан боғлиқ ишлар чуқур таҳлил қилиниб, бу соҳадаги айрим камчиликлар ҳаққоний кўрсатиб ўтилди. Айни вақтда партиявий ишларнинг форма ва методларини тинмай такомиллаштириш лозимлиги уқтирилди.

Партия группалари чўлқуварлар ўртасида туғилаётган ҳар қандай ташаббус ва ижодкорлик ҳаракатини дарҳол илғаб олмоқдалар. У кенг қанот ёйиши, чўлқуварлар коллективларининг ҳаётига сингиб кетиши учун барча воситалардан фойдаланмоқдалар. Лекин, деб таъкидлашди йиғилишда коммунистлар, айрим партия группалари кишиларни янги-янги марраларни эгаллашга руҳлантира олмаётирлар, муҳим ватанпарварлик ташаббуслари кенг қулоч ёйишига эришмаётирлар. 1-саноат ишлаб чиқариш бошқармаси бошланғич партия ташкилоти ҳам қуйидан бошланган бир қатор ташаббусларни ўз вақтида илғаб олиб, қўллаб-қувватламаганлиги ҳисобот-сайлов йиғилишларида ҳаққоний танқид қилинди.

Биз ҳисобот-сайлов йиғилишларининг дастлабки натижаларини қараб чиқмоқдамиз. Улар шуни кўрсатмоқдаки, партия группалари фаолиятини кучайтириш соҳасида амалий иш олиб борилаётган жойларда улар коллективнинг маънавий етакчиларига, жанговар ташкилотчиларига айланмоқдалар. Шуни назарда тутиб, ҳисобот-сайлов йиғилишлари тугагач, партия группаларининг ташкилотчиларини ўқитишнинг изчил системасини ишлаб чиқишни мўлжалламоқдамиз. Партия группаларининг фаолияти, уларга раҳбарликнинг форма ва методлари махсус методик бурчакда ўз ифодасини топади. Партиявий-ташкилий ишлар кабинетини қайта жиҳозлаб, янги материаллар билан бойитамиз. Шунингдек, партия комитети мажлисларида, коммунистларнинг йиғилишларида партия группалари фаолиятини жонлантиришнинг актуал масалаларини кўпроқ ишлаб чиқишга эътибор берамиз. Шу тариқа партия группаларининг кундалик ҳаётимиздаги тўлақонли қайноқ фаолиятини таъминлаймиз, улар меҳнат коллективларининг жанговар ташкилотчиларига айланишига эришамиз.

Т. ФОЗИЛОВ,
Мирзачўл совхозлар қурилиши трести партия комитетининг секретари.

ҚУРИЛИШДА САМАРАДОРЛИК ВА СИФАТ УЧУН

ИЗЛАНИШ ДАВОМ ЭТАДИ

«Узоргтехколхозстрой» трестининг иш тажрибасидан

Сўнгги пайтларда капитал маблағлар самарадорлигини ошириш ва қурилиш сифатини яхшилаш масалаларини ҳал қилишда бинокорлик министрликлари ва идораларига қарашли «Оргтехстрой» трестлари зиммасига катта вазифалар юкланяпти. Ҳар бир «Оргтехстрой»нинг иши у бўйсунган министрликнинг ўзига хос хусусиятлари, ишлаб чиқаришнинг «нозик» томонлари, механизация воситалари билан қуролланиш даражасига, ишчиларнинг малакасига ва бошқа сабабларга қараб белгиланади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети колхозларда қурилиш давлат-кооператив бирлашмаси мисолида «Узколхозстрой» структурасида энг замонавий самарали методларни қўллаб, қисқа муддатда қурилишдаги «нозик» жойларни тугатишга қобил кучли звено вужудга келганлигини кўриш мумкин. Худди шунга қараб трестимиз ўзининг ташкилий структурасини тузди ки, у ишлаб чиқаришни «туташ цикл» системасида ташкил этиш имконини берди.

Хўш, бу системанинг афзаллиги нимада? Аввало, чизмалардаги конструкторлик ечимларини ишлаб чиқишдан уларни объектларда жорий қилишгача, бирон янгилик ҳақидаги информацион маълумотни тўплаб ишлаб чиқаришда қўллашгача, рационализаторлик таклифини муҳокама қилиб уни жорий этишгача бўлган муддат анча қисқартирилди. Ишни ташкил этишнинг бундай формасига трестимизда бир-бири билан боғлиқ бўлинмаларнинг мавжудлиги туфайли эришдик. Булар — ахборот хизмати, конструкторлик бўлими, ишлаб чиқилган чизмалар асосида металл конструкциялари, дастгоҳлар, асбоб-ускуналар ва мосламаларни тайёрлайдиган экспериментал-механика заводи, уларни «Узколхозстрой» объектларига татбиқ этувчи монтаж-созлаш бошқармасидир. Бу бўлинмалар «Облколхозстрой» трестлари буюртмасига кўра қурилиш ишлаб чиқаришига техник ёрдам кўрсатишни уюштириш билан бирга, бирлашма мақсадларига мос келадиган техник йўналишни амалга ҳам оширадилар. Шуни таъкидлаш лозимки, бўлинмаларимиз адо этаётган умумий иш ҳажмининг 50 процентдан зиёди «Облколхозстрой» трестларида, «Узколхозстрой» бирлашмаси корхоналарида тайёрланган технология ускуналарини монтаж қилиш ва созлаш ташкил қилинмоқда. Бизнинг фикримизча, ишнинг бундай ташкил қилинганлиги капитал маблағлар самарадорлигини оширишда катта роль ўйнаяпти.

Трестимизнинг монтаж ва созлаш бошқармаси қисқа муддатда Нарпай қишлоқ қурилиш комбинатида, Манғит, Беруний, Бағдод ва Каттақўрғон саноат базаларида, 12 та ғишт заводида, жумладан, Косон, Боёвут, Шўрчи, Поп, Янгийўл, Ғиждувон, Ленинск, Қарши заводларида ҳамда Сурхондарёдаги ёғочсозлик комбинатида каттагина ҳажмда иш бажарди. Умуман, «Узоргтехколхозстрой» тресги мутахассисларининг актив иштирокида бир йилда 132 минг куб метр темир-бетон, 109 миллион дона ғишт, 114 минг куб метр дурадгорлик буюмлари ишлаб чиқарадиган қувватлар фойдаланишга топширилди. Ҳозирги кунда монтажчиларимиз 38 та объектда, яъни республикамизнинг деярли барча областларида иш олиб бормоқдалар.

Яқинда ўтказилган республика партия-хўжалик активи йиғилиши янги техника ва илғор тажрибаларни жорий этиш асосида меҳнат унумдорлигини ўстириш планини бажариш ва қурилиш сифатини яхшилаш, ички резервлардан тўлароқ фойдаланиш, Н. Злобин методи усулидаги бригада пудратини қўллаш, конструкцияларнинг заводларда тайёрланиш даражасини пухталаш, янги самарали қурилиш материалларини жорий қилиш ҳар бир коллективнинг диққат марказида бўлиши лозимлигини алоҳида уқтирди. Трестимиз коллективи актив йиғилиши кўрсатмаларидан келиб чиқиб, колхозлараро қурилиш ташкилотларига ишлаб чиқариш фаолиятининг барча жабҳаларида техникавий ёрдам кўрсатмоқда. Масалан, мутахассисларимиз Боёвут, Китоб, Пискент, Шаҳрисабз ва Тандирчи ғишт заводларида ғишт тайёрлаш технологиясини қайта кўриб чиқдилар. Ғишт қуйишнинг янги прогрессив методини жорий этдилар. Бахт, Қуйи Чирчиқ ва Нарпайдаги қишлоқ қурилиш комбинатларида ҳамда Пастдарғом кўчма механизациялашган бошқармасида бетон ва темир-бетон буюмлари тайёрлаш технологияси яхшиланди. Арматураларни пайвандловчи машиналарнинг турли маркаларини жорий қилиш бўйича техникавий кўмак уюштирилди.

Сифатни яхшилаш масалаларига катта эътибор бераётган меҳнатнинг илғор усулларини қўллаш бўлими инструкторлари бу йил амалга ошираётган юмушлари хилларини анча кўпайтирдилар. Сўнгги уч ойнинг ўзида бўёқчилик, пардозлаш, ғишт териш, кичик механизацияни ишлатиш, газ пайвандлаш, электр газ пайвандлаш, биноларни бадиий безаш ва полларга линолеум қоплаш бўйича қурилиш мактабларида машғулотлар ўтказилди.

Трестимиз коллективи «Узколхозстрой» бошқармалари билан ҳамкорликда қурилиш ишлаб чиқариши масалаларига оид семинар машғулотларини уюштириш ва ўтказишга катта эътибор бериб келаётир. Масалан, кейинги пайтларда темир-бетон буюмлари заводлари бошлиқлари ва мастерлари билан: «Темир-бетон буюмлари ишлаб чиқарувчи полигонларнинг қувватини ошириш йўллари ва тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилаш», ғишт заводлари бошлиқлари ва мастерлари билан «Ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишнинг йўллари ва маҳсулот сифатини яхшилаш», прораблар билан «Пардозлаш ишлари сифатини яхшилаш усуллари» мавзуларида семинарлар ташкил қилди. Трестимиз, шунингдек, механизациялашган кўчма бошқармаларда ҳар ҳафтада ўтказиладиган «Бригадир куни» машғулотларининг программасини тайёрлаб берди.

Қурилиш мактаблари самарадорлигини ошириш мақсадида трестимизда илғор меҳнат усуллари бўлими инструкторлари, техник фильмлар намойиш қилувчи кўчма кино, рационал асбоблар кўргазмаси ходимлари, техника хавфсизлиги плакатларини пропаганда қилувчилардан иборат махсус группа ташкил қилинган. Группанинг куч-ғайрат сарфлаши туфайли 50 дан зиёд машғулот ўтказилиб, уларда 711 киши қатнашди.

Барча қурилиш министрликлари ва идоралари каби «Узколхозстрой» бирлашмасида ҳам бригада пудрати усулида ишловчи коллективлар сонини кўпайтириш юзасидан муайян иш олиб борилмоқда. Агар илгари меҳнатни илмий асосда ташкил қилиш бўлими хўжалик ҳисобидаги бригадалар учун техник ҳужжатларни тайёрлаш билан шуғулланган бўлса, эндиликда махсус группа колхозлараро қурилиш ташкилотларига бригада пудратини жорий қилишда бевосита амалий ёрдам кўрсатмоқда. Натижада бирлашмада злобинчасига меҳнат қилаётган коллективлар сони 253 тага етди. Ўнинчи беш йиллик охирига бориб улар 1000 тани ташкил қилиши керак.

Биз ўтган йилдан бошлаб «Узколхозстрой» системасида қурилишни автоматик бошқариш системасини ишлаб чиқиш ва жорий этишга киришган эдик. Бу соҳада амалга оширилган иш ҳозирданоқ катта иқтисодий самара берди. Агар илгари трестларнинг заявкалари бўйича темир-бетон буюмлари тақсимлашнинг энг мақбул ҳисоб-китобларини тайёрлаш билан чекланилган бўлса, ҳозирда энг муҳим объектлар қурилишининг боришини назорат қилиш методикаси ва программаси ишлаб чиқилди. Ниҳоят, қурилишни автоматик бошқаришнинг дастлабки системаси «Ташоблколхозстрой» трестига қарашли 22-колхозлараро механизациялашган колоннада жорий этилди.

Янги техникани татбиқ қилиш планларини бажариш вазифаси конструкторлик бўлимимизнинг фаолиятини белгилайди. Трестимизнинг экспериментал-механика заводида тайёрланаётган деярли барча маҳсулот шу бўлим чизмалари асосида ишлаб чиқариляпти. Яқинда мамлакатимизнинг ўнлаб ёғочсозлик корхоналаридан чизмаларимизга буюртма келди. Ҳозир олдимизда шу бўлим негизида завод лойиҳа-конструкторлик бюросини тузиш вазифаси кўндаланг бўлиб турибди.

Экспериментал-механика заводи коллективи енгиллаштирилган конструкцияларни жорий қилишда қатнашар экан, ғишт заводлари ва саноат корхоналари учун янги маҳсулотларни ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Шу кунларда заводда 25 хил буюм тайёрланяпти.

Муваффақиятлар ўз йўли билан. Бажарилган ишлар таҳлили шуни кўрсатяптики, ҳали бизда фойдаланилмаётган резервлар кўп. Бўлинмалар меҳнати самарадорлигини ошириш учун имкониятлар талайгина. Ўтган йили трестимиз бажарган ишлар туфайли «Узколхозстрой» бирлашмаси 2 миллион сўмликдан зиёд иқтисодий фойда кўрган эди. Ютуқларни мустаҳкамлаш, капитал маблағлар самарадорлигини ошириш, қурилиш сифатини яхшилаш — трестимиз коллективининг бош йўлидир.

М. НУРИЕВ,
«Узоргтехколхозстрой» тресги бошқарувчиси.

Бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқларини бажариш ташаббуси билан майдонга чиққан ўн илғор ишчи ибрати республикамизнинг саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари бўйлаб кенг қулоч ёймоқда. Ташаббус иштирокчилари сафи кун сайин ортиб боряпти. Суратларда: Тошкентдаги «Жилстрой» трестига қарашли монтаж бошқармасининг моҳир электр пайвандчиси В. Биков, Тошкент трактор заводининг илғор токари Л. Бочкарева ўртоқлар.

А. Тўраев фотолари.

ПОЙТАХТ АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

Москвадаги қурилиш корхоналари ва ташкилотлари, шаҳар хўжалиги ва хизмат кўрсатиш соҳасининг бир қанча илғор коллективлари Москванинг ҳамма микрорайонларини ва шу территорияларда жойлашган уй-жойлар, корхоналар, муассасалар, мактаблар, магазинлар ва қурилишларни намунали объектларга айлантириш ташаббусини бошладилар. Пойтахт партия, совет ва хўжалик активининг 18 август куни «Октябрь» кинотеатрида бўлиб ўтган йиғилиш қатнашчилари ана шу ташаббусни қўллаб-қувватладилар.

Сўзга чиққан нотиқлар коллективларнинг Москвани намунали коммунистик шаҳарга айлантириш юзасидан партия съезди ўртага қўйган вазифани амалга ошириш соҳасидаги иш тажрибаси билан ўртоқлашдилар.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин нутқ сўзлади. (ТАСС).

ИРРИГАЦИЯ ҚУРИЛИШЛАРИДА

АСАКА ДЕНГИЗИ

АНДИЖОН (**«Совет Ўзбекистони» мухбирларидан**). Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили Ленин районидеҳқонлари ҳаётида яна бир ёрқин саҳифа очди. Асака сув омбори қурилиши бошланди.

Шу кунларда Асака адири бағридаги катта бир жилғада меҳнат ҳарорати авжида. Турли миллат вакилларидан ташкил топган қурувчилар оиласи бир ёқадан бош чиқариб, бунёдкорлик ишлари топшириғини ошириб адо этишяпти. Тупроқ қазиш, бетон ётқизиш ишлари ҳар қачонгидан қизғин. Автомашиналар колоннасининг кети узилмайди. Тупроқ ташиб кетаётган шофёрлардан бири машинасини секинлатди. У кабина ойнасидан бош чиқариб, мусобақадош ҳамкасбидан сўради:

— Қанча бўлди?

Умрзоқ пешанасидаги мунчоқ-мунчоқ тер томчиларини рўмолчаси билан артаркан:

— Икки юз! — деган ишора қилди.

— Ростданми, яшавор! — деди ҳамкасби ва машинасига газ берди.

Қурилиш майдонида ишлаётган машина-механизмлар сони ва ишчи кучлари кун сайин ортиб боряпти. Тўғон билан котлован оралиғида қудратли «УЗТМ», «ЭКГ-4,6» маркали экскаваторлар адир бағрини ёриб иншоотга тош-харсанг, тупроқ ва шағал етказиб бермоқда. Белоруссиялик қардошларимиз юборган 25-30 тонналик «БелАЗ»лар, замонамиз полвонлари «КамАЗ»лар кетма-кет қатнаб турибди. Уларни чаққон ва чапдаст механизаторлар моҳирлик билан бошқармоқдалар. Айниқса, Н. Ҳамроқулов бошлиқ қурилиш участкаси бунёдкорлари меҳнатда зўр жасорат кўрсатишяпти. Экскаваторчи У. Эргашев, бульдозерчи А. Фрейсман, скрейперчи К. Раҳимов сингари коммунистик меҳнат зарбдорларининг номини қурилишда ҳамма ҳурмат билан тилга олади.

Асака денгизи тўла ишга туширилгач, унга 10 миллион куб метр сув тўпланади. Шаҳрихонсойдаги қудратли насос станциялари эса сунъий денгизни узлуксиз обиҳаёт билан тўлдириб туради.

Қурилиш ишларини «Андижанводстрой»нинг коммунист В. Ф. Горьковский бошлиқ 4-механизациялашган кўчма колоннаси коллективи бажармоқда. Мазкур коллектив илгари Андижон селхознаси, «Маданият» насос станцияси қурилишларида қатнашиб, катта тажриба орттирган. Ҳозир бу ерда дастлаб узунлиги 700 метр, баландлиги 40 метр бўлган улкан тўғон барпо этилмоқда. Сунъий денгиз келажакда райондаги «Правда Востока», «Социализм» ва бошқа қатор колхозларнинг сув таъминотини яхшилайди. Бир неча юз гектар янги ерларни ўзлаштиришга имкон беради. Иншоот областдаги йирик сунъий денгизлардан бири бўлиб қолади.

Т. НАЗИРОВ,
А. ҚУРОНБОЕВ.

Янги ўқув йилига тайёрмисиз?

УМУМХАЛҚ ИШИ

Мактабларни капитал ва жорий ремонтдан чиқариш ишлари уюшқоқлик билан олиб бориляпти. Айниқса мактабларни оталиққа олган корхоналар, ташкилотлар, муассасалар яқиндан ёрдам кўрсатмоқдалар. Тахиатош, Хўжайли, Беруний шаҳарларидаги мактаблар белгиланган муддатлардан бир ой олдин капитал ва жорий ремонтдан сифатли чиқарилди.

Тўрткўл, Амударё, Хўжайли, Беруний районларида мактабларнинг капитал ва жорий ремонти тугалланай деб қолди. Бу ишда партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари алоҳида фаолият кўрсатмоқдалар.

Бу йил автоном республика бўйича биринчи синфларга 25 мингдан зиёд жажжи ўғил-қиз боради.

Бироқ, ҳамма мактаблар капитал ва жорий ремонтдан сифатли чиқарилди, деб бўлмайди. Нукус, Қўнғирот, Ленинобод, Чимбой районларидаги мактаблар ремонти ҳаддан ташқари кечиктириб юборилмоқда.

Янги ўқув йили яқинлашиб қоляпти, ремонт ишлари нима бўлади? — деб сўрасангиз, мактаб раҳбарлари:

— Ҳали вақт бор, икки уч кунда битказамиз, — деб қўя қолишади.

Мактаб қурилишига келганимизда бундан ҳам ачинарли аҳволни кўриш мумкин. Чимбой районидаги Қосим Авезов номли совхоздаги 320 ўринли К. Маркс номли мактабнинг пойдевори учун чуқур қазилганича қолиб кетди. Аслида бу мактаб 1975 йилнинг сентябрь ойида фойдаланишга топширилиши керак эди. «Рескол-хозстрой» тресги ва унинг бошқарувчиси Э. Татибоев — «ишчи кучи етишмаяпти, қурилиш материаллари етказиб берилмаяпти», деган баҳона билан бу қурилишни бу йил ҳам тезлаштирмаяпти.

Хўжайли районидаги Охунбобоев номли колхоздаги 536 ўринли мактабни ана шу трест олти йилдан бери қуряпти. Бу мактабнинг аҳволини район партия, совет ташкилотлари яхши билишади. Улар мактаб қурилишини тезлаштиришда, зарур қурилиш материалларини етказиб беришда яқиндан ёрдам кўрсатдилар. «Ресколхозстрой» тресги ва унинг бу жойдаги қурилиш ташкилотининг айби билан битиб турган мактаб фойдаланишдан қолиб кетди.

Тўрткўл районида икки манзарани кўрса бўлади. Райондаги қатор колхозлар ўзлари ҳисобидан мактаблар қуриб, ота-оналар олқишига сазовор бўлмоқдалар. Масалан, С. Раҳмонов раислик қилаётган «Москва» колхозида мактаб қурилиши тезкорлик билан олиб борилмоқда. Ў. Матнепесов раислик қилаётган М. Горький номли колхозда эса 1174 ўринли мактаб қурилиши бошланди-ю, қолиб кетди. Агар қурилиш шундай давом эттириладиган бўлса, белгиланган муддат у ёқда турсин, 7-8 йилда ҳам битмайди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиш министрлигига қарашли 12-қурилиш тресги қурувчилари Қораўзак районидаги 624 ўринли, Кегайли районидаги Халқобод посёлкасида 624 ўринли, Нукус районидаги Бердах номли совхозда 624 ўринли, Шуманай районидаги «Правда» совхозида 624 ўринли ва бошқа районлардаги мактаб қурилишларини жуда секинлик билан олиб бормоқдалар. Ана шу мактабларнинг қурилишлари ҳам «ишчи кучи етишмаяпти», «қурилиш материаллари келмаяпти» баҳонаси билан судраляпти. Бу объектлар шу янги ўқув йилида фойдаланишга топширилиши керак. Аммо қурилишни давом эттириш учун имкониятлар яратилмаган. Министрлик ҳам, трест раҳбарлари ҳам «Мен сенга тегмай, сен менга тегма» қабилида иш тутмоқдалар.

Нукус шаҳридаги мактабларда пионер ва ўқувчилар уч ва ундан кўпроқ сменаларда ўқишади. Шунга қарамасдан мактабларни кенгайтириш, янги бинолар қуриб фойдаланишга топширишнинг аҳволи кўнгилдагидек эмас. Шу кунгача битта ҳам синфхона ишга туширилмаган. Эски шаҳардаги 1176 ўринли янги типдаги мактабнинг қурилиши ўтган йили битказилди. Аммо бу ер бир ярим йилдан бери қушларга уя бўлиб қолмоқда. Бу мактабнинг қурилишига қанча маблағ сарф қилинган бўлса, унинг капитал ремонтига ҳам шунча маблағ зарур. Шу йилнинг 20-21 июль кунларида кутилмаган ёмғир ёғди. Ана шу ёз ёмғирида ҳам томдан чакка ўтди. Ана сизга қурилиш сифати-ю, унинг самараси! Бу мактабнинг қишда аҳволи қандай бўларкин? 166-қурилиш тресги ва унинг бошқарувчиси Стефанюк бунга нима деркин? Бу трестнинг қўлидан чиқаётган объектларнинг кўпчилиги сифатсиз қурилмоқда.

Мактабларда ошхоналар ва буфетларнинг нормал ишлашига алоҳида эътибор берилмоқда. Кўпчилик ўқув даргоҳларида ошхоналар, буфетлар намунали ишлаб турибди. Бундан ота-оналар ҳам, ўқувчилар ҳам миннатдор. Таомлар хилма-хил.

Бироқ, ҳамма шаҳар ва районлардаги мактабларда ҳам ошхоналар, буфетларнинг ишлари яхши деб бўлмайди. Айрим мактабларда бу нарса номига ташкил қилинган. Бу борада маориф органлари, савдо ташкилотлари неча марталаб текширишлар ўтказдилар, конкрет тадбирлар белгиладилар. Аммо, ташкилий иш қоғозда қолиб кетаверади. Бунинг ижросини бирон ташкилот ҳам суриштирмайди. Оқибатда мактабларда ошхоналар, буфетлар сонини, таомлар хилларини кўпайтириш шу куннинг талабидан орқада қолмоқда. Пионер ва мактаб ўқувчиларига санитария-гигиена хизмати кўрсатиш ҳақида нима дейиш мумкин. Бу иш ҳам баъзи жойларда эътибордан четда қолмоқда. Айрим мактабларда ошхоналар, буфетлар очиш учун барча имкониятлар мавжуд. Бироқ, асбоб-ускуналар йўқ. Савдо ташкилотлари таомларнинг хилларини кўпайтиришда конкрет тадбирлар белгилашлари керак. Янги ўқув йили тобора яқинлашмоқда. «Ўзбекбирлашув», Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги ва уларнинг жойлардаги органлари бу ҳақда жиддий ўйлаб кўришлари керак.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

РАСМИЙ БЎЛИМ

ЭНЕРГЕТИКА РЕСУРСЛАРИ БОЙЛИГИМИЗ

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Халқ хўжалигини ёқилғи, электр энергияси ва иссиқлик энергияси билан таъминлаш, ёқилғи энергетика ресурсларини тежаб-тергаб сарфлаш борасидаги кечиктириб бўлмайдиган чоралар тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область, шаҳар, район партия комитетлари, иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советлари, меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари, министрликлар ва идоралар, корхона, қурилиш ва ташкилотларнинг раҳбарлари зиммасига қуйидаги вазифаларни юклади:

Ишлаб чиқариш ва аҳоли эҳтиёжлари ёқилғи ва энергия билан нечоғли таъминланаётганлигини кўриб чиқиш, кўмир, нефть, газ, торф ва бошқа хил ёқилғи қазиб чиқариш, тайёрлаш ва ташиш, улардан тежаб-тергаб фойдаланиш борасидаги, ҳамма хўжаликларда, 1976—77 йилги кузги-қишки мавсумга зарур ёқилғи запасларини яратиш борасидаги давлат планлари ва қўшимча топшириқлар сўзсиз бажарилишини таъминлаш;

кўмир, нефть, газ ва маҳаллий ёқилғи саноатининг ёқилғи қазиб чиқариш юзасидан белгиланган планлар ва қўшимча топшириқларни бажаришда қолоқликка йўл қўйган бир қанча ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналари ишидаги камчиликларни йўқотишга алоҳида эътибор бериш;

электр энергетикасида ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ёқилғи-энергетика ресурсларининг ортиқча сарфланишига барҳам бериш, иккиламчи энергетика ресурслари ва биргалашиб чиқувчи газдан мумкин қадар фойдаланиш, электр станцияларида бемалол топиладиган ёқилғи турларидан янада кенгроқ кўламда фойдаланиш, торф, сланец, брикет ва ўтин ҳозирлаш ҳамда тайёрлашни кўпайтириш борасидаги тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш.

Йўллар министрлиги шу йилнинг биринчи ярмида ортиб юборилган кўмир, нефть ва нефть маҳсулотлари камоматини тўлдириш учун зарур чораларни кўришди. Министрликлар ва идораларга, корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарларига, меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетларига вагонларга ўз вақтида юк ортиш ва вагонлардан юк туширишни таъминлаш вазифаси топширилди.

Партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларига саноат ва транспорт корхоналарида, қурилишларда, колхоз ва совхозларда, коммунал маиший корхоналар ва муассасаларда меҳнат коллективларини ёқилғи, энергетика ресурсларини тежаб-тергаш борасида белгиланган топшириқлар тўла ва ошириб бажарилишига, ёқилғи, ёнилғи-мойлаш материаллари ва ҳамма хил энергия нобудгарчилигига барҳам беришга меҳнат коллективларини сафарбар этиш ишларини авж олдириб юбориш, бундай материал ва энергия сарфлаш борасида планда кўрсатилган лимитлардан ошиб кетилишига йўл қўймаслик, коллективларда мана шу ишдаги ношудлик фактларига нисбатан муросасизлик вазиятини вужудга келтириш таклиф этилди.

ҲОСИЛ ЧЎҒИ

Жиззах область Мирзачўл районидаги Султон Сегизбоев номли совхознинг Шоназар Ўтанов бошлиқ комплекс механизациялашган пахтачилик бригадаси даласидан репортаж

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг мирзачўллик машҳур пахтакор Расул Ҳайдаров бошлиқ бригада аъзоларига йўллаган илҳомбахш хати чўлқуварларни янги меҳнат зафарларига илҳомлантирмоқда. «Гектаридан 50-60 центнердан пахта хирмони кўтарамиз!» Бу сўзлар пахтакорлар ҳаётининг таркибий қисмига айланди. Ҳамма ва ҳар бир чўлқуварнинг қалбида юқори ҳосил иштиёқи туғён уряпти.

Шоназар Ўтанов ҳам эллик центнерчилик ҳаракатига қўшилган, бригада аъзоларини шу мақсад йўлида бунёдкорлик меҳнатига бошлаётган чўлқуварлардан бири. Бригаданинг пахта майдони ўтган йили 100 гектар эди, гектаридан 36 центнердан пахта хирмони кўтарилганди. Съездлар йилида майдон янада кенгайтирилиб, 200 гектарга етказилди, энди ҳосилдорликни бўйинга ўстириб, 50 центнерлик маррани эгаллаш учун кураш кетяпти.

Субҳидам палласи. Шохларига маржон-маржон ҳосил нишоналари чизилган соғлом ва бақувват ғўзалар кунчиқарга мойил ҳолда тебраниб турибди. Эгатларда жилдираб сув оқяпти, ҳар қатраси ғўзаларга мойдек ёқяпти. Катта пайкалнинг сув йўналаётган томонида чопиқ трактори гурилллаб ишлаяпти, «шарбат» оқизишга эгат очаётган бўлса керак. Унумдор пайкалнинг қоқ ўртасида Шоназар ака билан учрашдик. У сувчиларга гап қотарди.

— Шу кунларда сувчилар эгатма-эгат юриши керак. Чунки ғўзаларнинг ҳосил шохлари ўсиб, бир-бирига киришиб кетди. Эгат бошидан тўғри оқаётган сув эгат ўртасида анча жойини кўллатиб қўйиши мумкин, анча жойнинг ғўзалари эса чўллаб қолади. Сувчи кўз-қулоқ бўлиб туриши керак. Ҳозир шундай нозик паллаки, уч кун чўллаган ғўза ўттиз процентгача ҳосилини тўкиб юборади, устма-уст суғориш ҳам хато, ўсимлик ғовлаб кетиб, кам ҳосилли бўлиб қолади. Қўрдиларингни, ҳосил тақдири сиз, сувчиларнинг қўлингизда.

Оби ҳаёт таратувчилар бригадирнинг гапини маъқуллашди. Ғўзаларни қўллатиш ва чўллатишга йўл қўймаслик, бир литр сувни исроф қилмасликка сўз бериб, эгатлар оралаб кетди. Улар эҳтиёткорлик билан қадам ташлаб борарkан, шохлардаги тўқ кўсаклар тиззаларига урилларди, ғўзалар бош эгиб, «яшнаб ўсишимизга шароит яратиб бераётган сувчиларга раҳмат» деяётгандай туюларди.

Шоназар ака билан четни кўзга чалинмайдиган пахтазор оралаб юрдик, гоҳ у жойда, гоҳ бу жойда тўхтаб, ҳосил чўғини кўздан кечирдик. Ҳар туп ғўзада 14-15 та тўқ кўсак! Ҳар кўсакки, чарсиллаб ёриламан деб турибди, салмоғи ҳам тарозни шайинини ўйнатадиган кўриниди. Баъзан пахтазорлар юқори ҳосилли, ўрта ҳосилли ва нисбатан кам ҳосилли тоифаларга бўлинади. Бу бригада далаларида ҳосил чўғи бир хил — эллик центерлик хирмондан дарак беряпти.

Лекин бригадир образли қилиб айтганидек, ҳосил нишоналари қил устида турибди. Парвариш кучайтирилса, ҳосилга ҳосил қўшилади, сусайтирилса, бор ҳосилдан жудо бўлиб қолиш ҳам ҳеч гап эмас.

— Шуни ҳисобга олиб, парваришни терим бошлангунча давом эттиришга аҳд қилдик, — дейди Шоназар ака.

Далалардаги жўшқин меҳнат ҳам шундан далолат беряпти. Ҳалимжон Султонов, Шерали Миралимов, Комилжон Тўхлиев каби механизаторлар кунига 5—6 гектар ердаги ғўза қатор ораларини тракторларнинг тезлигини секинлатиб сифатли культивация қиляпти. Бригадага қарашли икки юз гектар майдоннинг қайси қаторида бўлмайлик, бегона ўт анқонинг уруғи!

— Шундай қилмасак бўлмайди, — гап қотди бригадир, — ишчи кунимиз ташкилий ишларни бажаришга кифоя қилади. Борлиқ ҳосилни қўл кучи ишлатмасдан «зангори кема»ларда терамиз. Бегона ўт ҳосилнинг, айни кезда машинанинг ҳам душмани, уни йўқотдик, энди асосий вазифа бош кўтариб чиқишига йўл қўймасликдан иборат. Шунда машиналарнинг унумли ишлашига шароит яратган бўламиз.

— Тракторнинг тезлигини оширманг, дедингиз механизатор йигитга? — ҳайрон бўлиб сўрадик бригадирдан.

— Юқорида сувчиларга айтганимдек, ҳосил шохлари бир-бирига киришиб кетди, тракторларни юқори тезликда юргизиш шохларни синдиришга олиб келади. Кўриб турибсиз, ҳар шохда шода-шода шона, гул, тугунча, кўсак! Ҳаммаси — меҳнатимиз меваси! Тезликни секинлатишидан чўчиманг, эрта тонгда ишга чиқиб, қош қорайгунча меҳнат қилишади, азамат механизаторларимиз, графикни ошириб бажаришади.

Эгатлар оралаб борамиз. Далаларда фидойилик билан пешана тери тўкаётган Ботирали Маҳкамов, Абдуфаттоҳ Халилов, Зариф Боймуҳамедов, Абдураҳим Алиев ва бошқа пахтакорларга дуч келамиз. Маълум бўлишича, бригада совхозда биринчи бўлиб чеканкани тугаллабди. Лекин парвариш зўрлигидан ғўзаларда ёншохлари ўсиб чиқибди. Улар шу шохларни кесиб ташлаётган экан. Бу сирни уста деҳқонлар билади-да! Чеканка машина терими билан ҳосилдорликни оширишни кўзлаб ўтказилибди.

— Ҳашарот... Бригадир сўзимизни илиб кетди.

— Айрим пайкалларнинг бурчаклари, чанг тарқалган жойларида ҳашарот пайдо бўлди. Лекин жойида қириб ташладик, тарқалишига йўл қўймадик. Хавфлиси кўсак қурти бўлди. Бу ярамас кўп қийинчиликлар туғдирди. Аъзоларимиз ҳам бўш келишмади. Заҳарли химикатлар билан жонини суғуриб олдик. Лекин зараркунандалар кунда бўлмаса ҳам, кунида зараркунандалигини қилади, ҳушёр бўлиб турмоғимиз даркор.

Дала шийпони ёнида ремонтдан чиқариб, сафга чизиб қўйилган бешта «ХВС-28» терим машинасини кўрдик. Худди тақаланган отдек пойгага киришга шай турибди. Ҳа, саноқли кунлардан кейин ана шу «зангори кема»лар унумдор далаларда ўкириб, бригада аъзолари саккиз ойдан буён тер тўкиб етиштирган «оқ олтин» дурдоналарини бункерларига тўплаб, давлат тайёрлов пунктларига элтиш учун тележкаларга ортиб беради.

Бригада далаларида ҳаёт қайнайди. Ғўза парвариши биринчи ўринда, пахта йиғим-теримига тараддуд эса у билан ёнма-ён турибди. Дефолиация ўтказишга химикатлар ташиб келтирилмоқда, йўллар, йўлкалар, терим агрегатлари айланадиган жойлар ҳозирланяпти. Сўнгги суғоришдан кейин ўқариқлар, шохариқларни текислаш режалари тузиляпти.

Машҳур пахтакор Расул Ҳайдаров ёққан шамчироқ порлаб, бутун Мирзачўл далаларини, шу жумладан, мавсумда 10 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» тайёрлаш мажбуриятини олган Султон Сегизбоев номли совхоз пахтазорларини ҳам ёритяпти. Шуъла нурида ҳормас-толмас чўлқувар, ташкилотчи коммунист, район Совети депутати, «Ҳурмат белгиси» ордени кавалери Шоназар Ўтанов бригадасининг 50 центнерлик дурдона хирмони ҳозирдаёқ яққол кўзга ташланиб турибди. Бригада аъзолари бу маррани сўзсиз эгаллайдилар. Унумдор далаларга кўз ташлаган кишилар «ҳосил деган мана бундоқ бўпти», — деб пахтакорлар меҳнатининг мевасига тан бермоқдалар.

Юнус ЗИЕДОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Мирзачўл райони.

ҚАРДОШЛИК КЎЧАЛАРИ

МИНСК. Республика пойтахтидаги кўпгина биноларда кўчаларнинг янги номлари ёзилган лавҳалар пайдо бўлди. Бу кўчаларга Белоруссияни фашистлардан озод қилишда жасорат кўрсатган Улуғ Ватан уруши қаҳрамонларининг номлари берилди.

Минскда Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари: рус В. Чеботарев, украин П. Мирошниченко, арман Г. Авакян, тожик Д. Азизов, қирғиз Д. Асаналиев, туркман О. Аннаев, ўзбек Ғ. Ёқубов, литвалик разведкачи қиз М. Мельникайте номлари қўйилган кўчалар ҳам пайдо бўлди. Матонат кўрсатган бу кишилар улардан миннатдор қаҳрамон-шаҳарга бамисоли абадий кўчиб келганга ўхшайди. (ТАСС).

СОВЕТ ҲАРБИЙ КЕМАЛАРИНИНГ ВИЗИТИГА ДОИР

Келишиб олинганига мувофиқ 1-ранг капитани Ю. И. Можаров қўмондонлигидаги «Свирепий», «Сильний» эскадра миноносецлари ва «Олекма» танкеридан иборат составдаги совет ҳарбий кемалари отряди шу йил 22 августдан 27 августгача расмий дўстона визит билан Куба Республикасининг пойтахти Гавана портига боради.

* * *

СССР билан Канада ҳарбий кемаларининг бир-бирлари юртларига визит қилишлари тўғрисида келишиб олинганига мувофиқ контр-адмирал В. Ф. Варганов қўмондонлигидаги «Способний», «Гневний» эскадра миноносецлари ҳамда «Илим» танкеридан иборат составдаги совет ҳарбий кемалари отряди шу йил 25 августдан 30 августгача расмий визит билан Канаданинг Ванкувер портига боради.

Канада кемаларининг Ленинградга қиладиган расмий жавоб визити шу йил октябрь ойининг бошларида бўлади.

ЁШЛАР ИЖОДИДАН

ВАТАН

Тиниқ бўлса тилакларим,
Ниятларим бўлса пок,
Туйғуларим нур тўшаса,
Босиб ўтган йўлимга,
Мазмун билан лим-лим
тўлиб,
Турар бўлса бу ҳаёт,
Юлдузлар ҳам кокилларин
Ураб қўйса бўйнимга —
Бу сенинг севгингдандир,
Сенинг хаёлларингдан.

Сомон йўлин босиб ўтсам,
Ҳар юлдузга гул тақиб,
Коинотдай кенг бағримга
Қўнолса юлдузлар,
Бир қўлимда қуёш турса,
Бир қўлимда ой балқиб,
Нигоҳимга жо бўлолса
Тунлар билан кундузлар —
Бу сенинг севгингдандир,
Сенинг хаёлларингдан.

Кўнглим каби лим-лим тўлиб,
Оқар бўлса дарёлар,
Гар истасам юксак-юксак —
Тоғлар қадди букилса,
Вақти етиб гулга тўлса
Бағри чексиз саҳролар,
Ҳар юракка йўл топсам-у,
Юракдан куй тўкилса —
Бу сенинг севгингдандир,
Сенинг хаёлларингдан.

Мен заҳматкаш ўзбек ўғли,
Бир инсоний умрим бор.
Орзу бўлиб кўз очдим-у,
Умид билан яшадим.
Ишонч бўлиб қоладирман,
Чунки, сенсан барқарор.
Неки ният қилган бўлсам,
Эй, сен боқий Ватаним —
Бу — сенинг севгингдандир,
Сенинг хаёлларингдан.

Ёдгор ОБИДОВ.

ТАҚЛИД ВА ЗАКО

Борлиқ китобида хассос Табиат,
Яратмоқ илмининг Бош сарлавҳаси.
Шу устивор даҳо, шу тенгсиз қудрат,
Асли, тангриларнинг ҳам илоҳаси.
Элакдай эласа Заминни вулқон,
Осмон /ваҳшат солса, гоҳ куйса офтоб,
Табиат қошида лол қотиб Инсон,
Минг-минг йиллар унга этгандир тавоф.
Не-не даҳшатлардан ҳовучлаб жонин,
Инсон қолган икки йўл орасида.
Гоҳ кўриб табиат танқис чиройини,
Чизиб олган уни кўз қорасига.
Тўқиш пири эмиш, ҳийла тори-ла
Улжага тўр ёзган қадим ўргимчак.
Қаноту думлиқлар қилмиш кори-ла
Инсон ҳаётига бўлмишлар ўрнак.
Уларгаку тақлид қилгани шаксиз,
Инсонга устоздир жонзодлар кўпи.
Рост, бу борада Сиз қанчалар ҳақсиз,
О, қадим башарнинг чўнг файласуфи!*
Уша тақлидлардан илк ҳаёт йўли,
Юксалиб боргандир пояма-поя.
Шундайин тақлидлар эмасми, асли,
Буюк ақлларга бўлолган доя!?
Ақл-чи...
Тақлидни рад этган буткул,
Деб: «Тақлид — ўзи-чун қазғай қабрини».
Коинот кўксига ларза солган ул,
Илк бор кашф этганда Инсон қалбини.
Сўнгра кашф этди: ШЕЪР. МУҲАББАТ.
ВАТАН.
(Булар учун тақлид бегона мутлақ).

...Бугун-чи, Ақлга борлиқ бериб тан,
Бир шогирддай ундан тинглайди сабоқ.
Оқ капалакдай ҳу, юлдуз урар бош,
Тасаввурнинг улкан доирасига.
«Киттак ўчоғига ўт қалар» қуёш
Ақлнинг қайси бир ҳужайрасида.
Лек, шундай ақлни қолдириб доғда,
Қирғинни ўрганган инсон инсондан.
Думлиқларга тақлид — қалбку қаёқда!?
Завқ олган у ноҳақ тўкилган қондан.
Қанот боғлаб кимдир кўзлайди юлдуз,
Коинот бағрига ташлаб оташлар.
Кимдир ул ўргимчак мисоли ҳануз
Эрк мулкига макр тўрини ташлар.
Ахир, Гитлер ўтда ёнса не ажаб.
Бу — қонхўрга тақлид учун бир жазо!
Тақлид муҳаббатдан қўй, сен очма гап,
Бир пок қалбда очгум мен янги дунё.
Қўй, дўстим, тўқима сен ҳам тақлид
шеър,
Боланг томирида оқсин ўз завқинг.
Мисралар эгатин очгил тўкиб тер,
То шарқираб оқсин унда ўз завқинг.
Бетақлид Инқилоб ёлқинин ёқиб
Йигирманчи аср нимчорагида,
Ахир, халқим қўйган ол байроқ тақиб
Муаззам Ер шарин нақ юрагига!
Билдим, бир сайёҳдай дунёни кезиб,
Ватаним, танҳосан мисоли Она.
Заминда бетақлид чиройинг кўриб,
Сенга фарзандликдан айтдим шукрона...
Тафаккур излангай асло тўхтамай,
Чанқоғига ҳалол манглай теримиз.
Қаранг, чаноқдаги лўппи пахтадай,
Заковат кафтида турар Еримиз!..

Минҳожиддин ҲАЙДАР.

* Демокрит фикрича, одамлар табиат чиройига тақлид қилиб рассомликни, болариға тақлид қилиб қуришни, ўргимчакка тақлид қилиб тўқишни, булбулга тақлид қилиб мусиқа чалишни ўрганганлар.

МЕХАНИЗАТОРЛАР МАРРАСИ— 3.000.000 ТОННА

«Механизатор — қишлоқда марказий фигурадир, биз бу кадрларни эъзозлашимиз, уларни колхоз ва совхозларда мустаҳкамлаш учун куч-қувватларимизни аямаслигимиз керак» деган эди КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев. Бу сўзларнинг нақадар тўғрилигини жўшқин ҳаётимиз бугунги кунда яққол тасдиқлаб турибди. Ҳақиқатан ҳам механизаторларнинг ишлаб чиқаришда тутган ўрни ва роли беқиёс. Пахтачиликни механизациялаш йил сайин кучайиб бормоқда. Энг сермеҳнат иш жараёни ҳисобланган йиғим-теримнинг машиналаштирилиши туфайли кейинги беш йил ичида етиштирилган 24,5 миллион тонна пахтанинг салкам 12 миллион тоннаси «зангори кема»лар бункеридан тўкилди.

СУНГГИ ПОЧТАДАН

Бу йил республикамиз пахтакорлари 5,3 миллион тонна «оқ олтин»ни она-Ватанга армуғон этиб, унинг 3 миллион тоннасини машиналарда териб олишмоқчи. «ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» — «СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА» газеталарининг нечаги сони дала гвардиячиларининг бу йилги режаларига бағишланган. Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрининг биринчи ўринбосари Х. Қўйбоқаров, пахта териш машиналари конструктори, Ленин ва Давлат мукофотлари лауреати М. Марков, техника фанлари доктори Ҳ. Усмонхўжаев, техника фанлари кандидати Қ. Иноғомов, «Ташсельмаш» заводи ишчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Юсупов, Арнасой районидаги Рокоссовский номли совхоз директори М. Ибодов, дала гвардиячилари — андижонлик Матлуба Абдуллаева, қорақалпоғистонлик Қозоқ Камолов ва бошқа ўртоқларнинг ранг-баранг мақолаларида машина теримининг афзалликлари ҳикоя қилинади, илғор тажрибалар ўртоқлашилади.

НОҚОРАТУПРОҚ ЗОНА УЧУН ТЕХНИКА

Ўзбекистоннинг Иваново областидаги вакиллари «Ивановоирстрой» тресги бўлинмалари учун автомобиль базасининг биринчи навбатини фойдаланишга топширдилар. Бу ерда автомашиналар учун майдончалар, автомобилларни ювадиган жой, устахоналар ишга туширилди.

«Средазирсовхозстрой» бу ерга 330 та кучли самосвал, юк машиналарини жўнатди. Бу машиналар «Ўзбекистон», «Дўстлик» совхозлари посёлкаларини барпо этаётган қурилиш участкаларига, шунингдек янги ерларни ўзлаштираётган ирригаторларга хизмат кўрсатади.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ЖАҲОН ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

Кўпгина чет эл газеталари блокларга қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг Коломбода бўлаётган конференциясини шарҳлаб, Л. И. Брежневнинг конференция раиси номига йўллаган табрикномасидаги қуйидаги сўзларни: ҳозирги учрашув тинчлик ва миллий озодлик кучлари янгидан-янги ғалабаларга эришаётган, кескинликни юмшатиш халқаро тараққиётнинг етакчи тенденцияси бўлиб қолган, тинч-тотув яшаш принциплари социал системалари турлича бўлган давлатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг нормаси сифатида қарор топаётган бир вазиятда ўтмоқда, деган сўзларини алоҳида ажратиб кўрсатмоқдалар.

Блокларга қўшилмаганлар ҳаракатида ривожланаётган кўпчилик мамлакатлар қатнашмоқда, деб ёзади Кубадаги «Гранма» газетаси. Бу ҳаракат халқаро сиёсатнинг муҳим омилидир.

Коломбодаги конференция, деб таъкидлайди Вьетнамда чиқадиган «Куан дой нян зан» газетаси, бирдамликни мустаҳкамлашга, империализмнинг агрессив монополистик сиёсатига қарши, мустақилликни, озодликни ҳимоя қилиш учун, ўз табиий бойликларининг хўжайини бўлиш ҳуқуқи учун, миллий суверенитетни, тенгликни ва ўзаро манфаатликни ҳурмат қилиш асосидан янги халқаро тартибни вужудга келтириш учун курашни кучайтиришга қаратилгандир.

Венгриянинг «Непсава» газетаси «Кескинликни юмшатиш жараёни» сарлавҳали мақоласида КПСС XXV съездида янада ривожлантирилган совет Тинчлик программасининг катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтади.

ГДРда чиқадиган «Нойес дойчланд», «Берлинер цайтунг» газеталари ўз бош мақолаларини ишлаб чиқариш самарадорлигини ва сифатини ошириш масалаларига бағишлаган.

Америка газеталарининг саҳифаларида бундан аввалги кунлардаги сингари республикачилар партиясининг Канзас-Ситида бўлаётган съезди билан боғлиқ материаллар асосий ўринни олган.

Чет эл матбуоти Ливандаги воқеага, Греция—Туркия можаросига катта эътибор берган.

«Нью-Йорк таймс» газетаси Исроил билан Жанубий Африка Республикаси ўртасида ҳарбий алоқаларнинг мустаҳкамланиб бораётганлигини уқтириб ўтади.

Лондонда чиқадиган «Таймс» газетаси шимолий Иорданиядаги танглик вазияти тўғрисида ёзади. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **ПРАГА**

Чехословакиянинг Мартин шаҳридаги Турчан машинасозлик заводида ёғоч ташишга мўлжалланган тракторнинг янги модели ишлаб чиқарила бошланди. Янги машина тракторларнинг аввалги типига нисбатан қувватининг оширилганлиги билан ажралиб туради. Бу машинага ёғочни дастлабки ишлашни механизациялаштириш учун бир қанча агрегатлар уланиши мумкин.

● **ТРИПОЛИ**

Ливия Араб Республикаси революцион қўмондонлиги кенгашининг қарорига мувофиқ мамлакатда янги касаба союз ташкилоти — ЛАР маданият ва санъат ходимлари иттифоқи союзи ташкил қилинмоқда. Бу союз адабиёт, театр ва кино ходимларини бирлаштиради.

● **КОПЕНГАГЕН**

Дания Фольктингининг фавқулодда сессияси иш бошлади. Бу сессия иқтисодий ва валюта-молия проблемаларини муҳокама қилиш учун шошилинч тарзда чақирилди. Дания ишлаб чиқаришнинг тушкунлиги чўзилиб кетганлиги натижасида ана шундай проблемаларга дуч келди. (ТАСС).

Ж. ФОРД — АҚШ ПРЕЗИДЕНТЛИГИГА НОМЗОД

КАНЗАС-СИТИ, 19 август. (ТАСС махсус мухбирлари) АҚШ республикачилар партиясининг миллий съезди Жеральд Фордни президентликка номзод қилиб кўрсатиш ҳақида қарор қилди. Унинг номзодини ёқлаб 1187 овоз берилди. Калифорния штатининг собиқ губернатори Р. Рейган 1070 овоз олди. Маълумки, номзод қилиб кўрсатилиш учун камида 1130 овоз олиш лозим эди.

ЎНГЛАР КЕСКИНЛИКНИ КУЧАЙТИРМОҚДАЛАР

БАЙРУТ, 18 август. (ТАСС). Ўтган кунларда Ливаннинг тоғли қисмида ғоят шиддатли жанглар бўлди. У ерда миллий-ватанпарвар кучлар ва Фаластин қаршилик кўрсатиш ҳаракати отрядлари ўнг христиан кучларнинг шиддатли ҳужумларини муваффақиятли суратда даф қилдилар. Ҳар икки томон жангларда оғир артиллерия ва миномётлардан кенг фойдаланмоқда.

Байрутда ҳам қуролли тўқнашувлар кучайди.

Ливиянинг бу ерга келган махсус вакили, ташқи ишлар министрининг ўринбосари Абу Зейд Дорда Ливан миллий ватанпарвар кучларининг раҳбарлари билан учрашди. Зейд Дорда бундай деди: менинг мамлакатим Ливандаги тараққийпарвар кучларга ва Фаластин қаршилик кўрсатиш ҳаракатига зарба бериш йўлидаги ҳар қандай уринишларга қарши чиқади.

ЯҚИН ШАРҚДА ҚУРОЛЛАНИШ ПОЙГАСИНИ КИМЛАР АВЖ ОЛДИРМОҚДА

Кўпгина давлат ва ҳукуматларнинг бошлиқлари блокларга қўшилмаган мамлакатларнинг Коломбода ўтказилаётган V конференциясида сўзга чиқиб, Яқин Шарқдаги танглик ҳозирги пайтда жаҳондаги кескинликнинг энг хатарли манбаи, деб таъкидладилар.

Исроилнинг араб территорияларини аннексия ва оккупация қилишдан иборат агрессив сиёсати, Ливанда қон тўкишнинг давом этаётганлиги, империалистик давлатлар ва нефть концернларининг Яқин Шарқдаги давлатлар ички ишларига аралашаётганлиги бу тангликнинг доимий тус олишига сабаб бўлмоқда.

Бундай шароитда барча давлатлардан ва аввало, халқаро тинчликни сақлаш учун асосий жавобгарликни ўз зиммасига олган БМТ Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзоларидан жаҳоннинг стратегия жиҳатидан муҳим бўлган ана шу районида беқарор бўлиб қолган вазиятни янада чуқурлаштира оладиган кескинлик янги элементларининг вужудга келишига йўл қўймаслик учун эҳтиёт чораларини кўриш талаб этилади.

Совет Иттифоқи КПСС-нинг XXV съездида Яқин Шарқда қуролланиш пойгасининг тўхтатилишига ёрдам бериш ҳақидаги масалани қараб чиқишни таклиф этган эди. Афсуски, Ғарбдаги баъзи давлатлар оқилона иш кўрмай, Яқин Шарқда қуролланиш пойгасини қасддан авж олдирмоқдалар.

Қўшма Штатлар кейинги икки йил мобайнидагина Исроилга 3 миллиард долларликдан ҳам зиёд замонавий ҳужум қурол-яроғларини етказиб берди. Фактлар Исроилни қуплаб қуроллантиришдан иборат бўлган ана шу сиёсат Пентагоннинг Қўшма Штатлар билан боғланган Яқин Шарқ ва Форс кўрфази мамлакатларининг ҳарбий потенциалини оширишга қаратилган умумий йўлининг бир қисми эканлигини кўрсатиб турибди.

АҚШ 1973 йилдан 1975 йилгача Саудия Арабистонига 3,3 миллиард долларлик ҳар хил қурол-яроғ етказиб берди. Американинг бешта улкан нефть монополияси бу мамлакатда кучли таъсирга эгадир. Саудия Арабистони территориясида ҳарбий денгиз ва ҳарбий ҳаво базалари шохобчалари Америка ҳарбий мутахассисларининг раҳбарлигида ва уларнинг иштироки билан қурилмоқда.

АҚШ СЕНТО ҳарбий блокини кучайтириш ва активлаштиришга интилиб, кейинги йилларда Эронга ҳам қурол-яроғларни жуда кўп етказиб бера бошлади. Эрон кейинги тўрт йил ичидагина АҚШдан 10,4 миллиард долларлик энг янги ҳужум қуролларини шу жумладан, ҳарбий реактив самолётларини олди.

Империалистик пропагандa Эрон миллий мудофаасининг эҳтиёжлари талаб этганидан ҳам кўпроқ миқдорда қурол-яроғ етказиб берилишини гўё «Шимолдан хавф бор» деган баҳоналар билан оқлашга уринмоқда. Аммо Совет Иттифоқи Эронга нисбатан доим изчил яхши қўшничилик сиёсатини ўтказиб келаётганлиги ҳаммага маълум. Эрон раҳбарларининг ўзлари ҳам Совет — Эрон давлат чегараси тинчлик чегараси эканлигини эътироф этмоқдалар. Американинг мўътабар сиёсий арбоблари ҳам СССРнинг сиёсатида Эрон ҳарбий потенциалини зўр бериб кучайтиришни бирор даражада бўлса ҳам оқлайдиган ҳеч қандай нарса йўқ, деб тан олмоқдалар. Сенатор Эдвард Кеннеди қуйидагиларни таъкидлаб ўтди. «Совет Иттифоқининг ҳозирги пайтда Форс кўрфазидаги ва унинг атроф-теварагидаги роли бу райондаги давлатларнинг ҳам, ғарб давлатларининг ҳам қурол-яроғларини ва ҳарбий потенциалини анча кўпайтириш зарур эканлигини тақозо этмайди».

Дарҳақиқат, Вашингтон Америка қурол-яроғларини етказиб беришдан Эронни Қўшма Штатларга қарам қилиб қўйиш воситаси сифатида фойдаланишни истайди. Янги ҳарбий техникани «ўзлаштириш» баҳонаси билан Эронга Американинг 24 минг мутахассиси юборилди. Буларнинг кўпчилиги ҳарбий хизматчилардан иборат. Пентагоннинг ҳисоб-китобига қараганда, ҳарбий битим шартларига мувофиқ, 1980 йилга бориб, Эронда ва Форс кўрфази зонасида Американинг 150 минг мутахассиси иш олиб боради.

АҚШнинг Вьетнам авантюрасига жалб этилиши Америка ҳарбий маслаҳатчилари ва мутахассисларини Сайгонга юбориш билан бошланганлигини эсга оладиган бўлсак, бундай йўлнинг хатарли эканлиги жуда яққол бўлиб қолади. Эрондаги Америка ҳарбий кучлари сонининг ортиб бораётганлиги АҚШнинг ўзида ҳам ташвиш ва норозиликка сабаб бўлмоқда. Бу табиий бир ҳол. «Вашингтон стар» газетаси қайд қилганидек, конгресснинг кўп аъзолари ҳукуматни огоҳлантириб, «беҳаёлик билан бу қадар кўп қурол-яроғ етказиб бераётганлиги фойдадан кўра кўпроқ зарар етказади ва бу ҳол АҚШнинг истар-истамас можарога тортилиш эҳтимолини кучайтириши мумкин, холос», деб таъкидламоқдалар.

АҚШ давлат секретари Г. Киссинжернинг август ойида Теҳронга қилган визити якунларини эътиборга олганда, АҚШнинг ҳукмрон доиралари ана шу норозилик ва асосли эътирозларни назарписанд қилиш ниятида эмаслиги аён бўлиб қолади. Киссинжер Эрон пойтахтида ўтказилган матбуот конференциясида Эрон бундан буён ҳам АҚШдан ҳар йили 2-3 миллиард долларлик қурол-яроғ сотиб олиб туради, деди. Американинг Эронга етказиб берадиган қурол-яроғлари 1980 йилга бориб 10-15 миллиард долларни ташкил этади.

Тинчлик ишига хатарли бўлган бу йўлни амалга оширишда Англия ҳам актив қатнашаётганлиги эътиборни ўзига жалб этади. Британия мудофаа министри Мейсон яқинда Эронга 1.200 та оғир «Чифтен» танки сотилажагини эълон қилди. «Файнэншл таймс» газетаси 10 август сонида янги битим тузилганлигини билдирди. Шу битимга мувофиқ, Эрон қўшимча равишда 300 та «Чифтен» танкини, 110 та енгил «Чаён» танкини ва «Рапиер» ракета системасини олади ва бунинг эвазига Эрон нефть юбориб туради.

1973 йил охиридан буён жаҳонда нефть нархи тўрт баравар оширилганлиги эслатиб ўтилади газетада. Бунинг натижасида Яқин Шарқнинг нефть қазиб чиқарувчи мамлакатлари, аввало Эрон ва Саудия Арабистони қатъий валюта ҳисобида кўп миқдорда қўшимча даромад олди. Масалан, Эроннинг нефть экспорт қилишдан олган соф даромади 1973 йилдаги 4,5 миллиард доллардан 1975 йилда 16,9 миллиард долларга етди. Империалистик давлатлар бу маблағларни Эроннинг миллий тараққиёти эҳтиёжларини қондириш учун эмас ,балки ҳарбий тайёргарликни кучайтиришга сарф қилиш учун ҳамма чораларни кўришди. Шу муносабат билан Эрон ҳукуматининг оғир индустрияни, нефть химиясини ва машинасозликни вужудга келтиришни кўзда тутган катта планлари маблағ етишмаётганлиги натижасида бажарилмай қолмоқда. Ҳаддан ташқари кўп ҳарбий харажатлар Эрон халқининг турмуш даражасига ҳам салбий таъсир ўтказмоқда, социал-иқтисодий ислоҳотларнинг амалга оширилишини қийинлаштирмоқда, Совет — Эрон муносабатларини мустаҳкамлаш йўлида қўшимча қийинчиликларни вужудга келтирмоқда.

Ниҳоят, зўр бериб қуролланиш йўли Совет Иттифоқининг жанубий чегараларига бевосита туташган ана шу районда хатарли вазиятни вужудга келтиради.

Эрон раҳбарлари илгари ғарбдан кўп миқдорда қурол-яроғ сотиб олинишини оқлаш учун Эрон—Ироқ можаросини рўкач қилар эдилар. Теҳрон СССР билан Ироқ ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида 1972 йилда тузилган шартномадан ташвишланганлигини билдирган эди. Ваҳолонки, бу шартнома учинчи мамлакатга қарши қаратилмаганлиги ва Яқин Шарқ районида мустаҳкам тинчлик, барқарорлик ва яхши қўшничилик ҳамкорлигини ўрнатишга ёрдам бераётганлиги ҳаммага маълум. 1975 йил март ойидан бошлаб Ироқ билан Эрон ўртасидаги муносабатлар тамомила нормаллашиб қолди. Бу эса, Форс кўрфази зонасидаги ва Яқин Шарқдаги бутун вазиятни соғломлаштириш учун объектив равишда қулай шароитларни яратиб беради. Бундай шароитда Эроннинг ҳарбий потенциалини кўпайтириш учун сўнгги баҳонани рўкач қилишга эҳтиёж қолмаганлиги табиий бир ҳолдир.

Қуролланишни кучайтиришдан иборат хатарли йўлнинг давом эттирилиши Совет — Эрон муносабатларига ва Эроннинг туб миллий манфаатларига зарар етказиши мумкин, холос.

С. ЛОСЕВ.
(ТАСС).

АФИНА. Бир киши ўлди, юздан ортиқ киши оғир ярадор бўлди, 150 га яқин киши эса қамоққа олинди. Полиция иш ташлаган Греция меҳнаткашларининг намойиши қатнашчиларидан ана шундай ўч олди. Юз минглаб ишчилар ва хизматчилар касаба союзлари ҳуқуқини камайтирувчи қонунга қарши норозилик билдириб, намойишда қатнашдилар. Суратда: полиция намойиш қатнашчиларининг биридан ўч олмоқда. (ТАСС фотохроникаси)

Мастура Жўраева Тошкент химия-фармацевтика заводининг дока қирқиш цехида ишлайди. У ҳар куни смена топшириғини мунтазам ошириб адо этмоқда. Мусобақа пешқадами ҳозир 1977 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Суратда: илғор ишчи М. Жўраева. А. Тўраев фотоси.

ДАШТДА ФАВВОРАЛАР

Ленинградлик ҳайкалтарош Борис Свинин Навоий шаҳри билан кўпдан буён ижодий тақдирини боғлаб келмоқда. Бундан бир неча йил муқаддам унга ленинградлик архитекторларнинг лойиҳаларига биноан Қорақум саҳросининг чеккасидаги воҳада қад кўтарган Ўзбекистоннинг навқирон шаҳри учун ҳайкалтарошлик композицияси яратиш топширилган эди.

Оппоқ тошдан қулай қилиб қурилган уйлар, боғлар ва парклар, фавворалар — буларнинг ҳаммаси шаҳарсозликнинг ўзига хос усуллари ва планлаштириш ечимлари қўлланилиб қурилган. Борис Свинин ҳам бутун ана шу вақт мобайнида архитекторлар билан яқиндан алоқада ишлади.

— Сув — воҳанинг ўзига хос белгиси, ҳаёт манбаидир, сув бамисоли саҳрога беллашамиз деяётгандек, — деди ҳайкалтарош. — Шунинг учун ҳам шаҳарнинг марказида «Фарҳод» маданият саройи атрофида биз бир қанча фавворалар яратдик, бинонинг олдида эса Алишер Навоий достонининг афсонавий қаҳрамони ҳайкалини ўрнатдик. У қояни икки бўлади, йигирма беш метрлик қудратли кумушсимон ёй унинг метини остидан отилиб турибди. Фарҳоднинг оёғи остидан бошланадиган биллурий оқим бассейнларга қуюлиб туради. Бу ердаги бассейнда болалар эртадан кечгача яйраб чўмилишгани чўмилишган. Тошдан ясалган иккита аждаҳо уларнинг кўнглига ғоят хуш келган.

Самарқандда бозордан сотиб олинган халқ ўйинчоғи ҳайкалтарош учун ана шу образларни яратиш имкониятини берди.

Эндиликда Борис Свинин янги ансамбль барпо этишга киришди. Устахонада тағин битта Навоий бурчаги вужудга келтирилмоқда. Ёш жувонлар сиймосидаги ўзига хос ўнлаб ёритгичлар шаҳарнинг бош хиёбонини безайди. Ҳайкалтарошнинг устахонасида Алишер Навоий ҳайкалининг модели бор. Ҳайкалтарош бу асарни шаҳар кўли соҳилидаги шеърият боғига ўрнатишни орзу қилади. Эҳтимол бошқа бир шоир — Умар Ҳайём ҳайкали буюк шоир ҳайкалининг ёнгинасида қурилиши мумкин. Свинин бу санъаткор ва мутафаккирнинг ҳам ҳайкалини яратди.

Ленинградлик ҳайкалтарош Навоий шаҳри учун яратган ҳайкал композицияси учун СССР Санъат академиясининг олтин медалига сазовор бўлди. Унинг устахонасида олимлар, ёзувчилар ва рассомларнинг суратлари, Қрим курортлари, Литва янги қурилишлари композицияларининг эскизлари бор. Лекин замондошларимизнинг истеъдоди ва меҳнати билан вужудга келган Ўзбекистондаги навқирон шаҳар ҳайкалтарошнинг асосий мавзусидир.

В. ГАНШИН,
(ТАСС).

ОБЛИГАЦИЯЛАРИНГИЗНИ ТЕКШИРИНГ!

1966 ЙИЛГИ 3%ли ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚЛАР ЗАЕМИ
81-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ

РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Бу тираж 1976 йил 15 августда Таллин шаҳрида бўлиб ўтди.

ЗАЕМНИНГ ҲАММА ОЛТМИШ БИР РАЗРЯДИДАГИ СЕРИЯ ВА ОБЛИГАЦИЯЛАРИНИНГ ҚУЙИДАГИ НОМЕРЛАРИГА ЮТУҚЛАР ЧИҚДИ.

серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)
100739	11*)	500	136500	1—50	40	168104	15*)	500
100744	21*)	500	136722	31*)	500	168122	31*)	500
100978	09*)	500	137186	31*)	500	168988	47*)	1.000
102150	19*)	500	138321	06*)	500	169479	21*)	500
102234	17*)	500	139254	20*)	500	171655	20*)	500
103478	25*)	500	139267	1—50	100	172046	36*)	2.500
104512	1—50	40	139515	30*)	500	172223	12*)	500
106027	32*)	500	139630	1—50	100	172487	1—50	40
106255	49*)	1.000	141305	20*)	1.000	172848	05*)	500
106516	1—50	100	141612	22*)	500	172865	46*)	5.000
106603	1—50	100	142929	25*)	500	173126	1—50	40
108055	1—50	40	143130	1—50	40	173139	1—50	40
108710	1—50	40	143175	01*)	500	173203	1—50	40
109679	07*)	1.000	143861	41*)	500	173248	1—50	100
			143972	16*)	500	173751	43*)	500
110100	20*)	1.000	144639	1—50	40	174322	19*)	500
110213	1—50	40	144710	1—50	100	174638	32*)	500
110450	19*)	500	145300	1—50	40	174941	42*)	500
110645	45*)	500	145517	29*)	500	175179	43*)	500
110814	02*)	500	146703	08*)	500	175265	34*)	500
111239	1—50	40	147356	1—50	40	176251	08*)	500
113350	41*)	1.000	148071	48*)	500	177123	10*)	500
113370	05*)	1.000	148109	1—50	40	178684	27*)	2.500
114397	04*)	500	148780	1—50	40	178894	18*)	2.500
115048	1—50	100	148831	13*)	500	179103	1—50	40
116029	37*)	500	149553	11*)	500	179191	22*)	1.000
118406	1—50	40	150333	45*)	500	179711	06*)	500
118478	02*)	500	151155	23*)	500	181632	36*)	500
118840	40*)	1.000	152672	1—50	40	181787	24*)	500
119292	13*)	500	152929	02*)	1.000	181812	31*)	500
119302	1—50	40	153050	41*)	500	181873	21*)	500
119648	1—50	100	153664	19*)	500	182445	10*)	2.500
119762	45*)	500	154872	29*)	500	182525	1—50	40
119817	09*)	500	155041	01*)	500	183047	1—50	40
120273	1—50	40	156205	1—50	40	183463	29*)	1.000
120763	1—50	40	156939	44*)	500	183617	18*)	1.000
120774	1—50	40	157373	31*)	500	184644	35*)	500
120890	48*)	500	157957	15*)	500	184937	16*)	500
121038	12*)	500	158547	30*)	1.000	185210	1—50	40
121270	42*)	1.000	159266	1—50	100	187051	14*)	1.000
121276	06*)	500	159526	05*)	500	187577	35*)	500
122965	13*)	500	160001	38*)	500	188239	1—50	40
124725	1—50	100	160263	17*)	5.000	188597	21*)	500
125492	48*)	500	160505	20*)	500	189163	31*)	500
125874	22*)	1.000	160596	45*)	500	192080	27*)	500
126011	1—50	40	161408	32*)	500	192176	42*)	500
126116	18*)	500	161433	1—50	40	194057	33*)	500
126398	1—50	100	161892	32*)	500	194292	24*)	2.500
126607	34*)	500	162308	31*)	500	194978	1—50	40
127021	48*)	500	162796	41*)	500	195678	1—50	40
127194	09*)	1.000	163246	1—50	40	195809	1—50	40
127844	25*)	500	163362	30*)	500	195835	26*)	500
127996	19*)	500	163446	29*)	500	196054	09*)	500
129682	26*)	500	163489	29*)	500	196099	1—50	100
130843	31*)	1.000	164569	29*)	500	196430	07*)	500
131397	19*)	500	164633	31*)	1.000	196512	25*)	500
131865	05*)	500	165456	14*)	500	196947	32*)	500
132183	24*)	500	165943	25*)	500	197262	11*)	500
133077	1—50	100	166702	1—50	40	197630	01*)	1.000
133744	35*)	500	166816	45*)	500	197691	1—50	100
134228	27*)	500	166987	35*)	500	198502	03*)	500
134305	1—50	100	167025	05*)	500	199274	35*)	500
136492	1—50	40	167713	1—50	40	199804	24*)	500

*) Шу сериядаги облигацияларнинг қолган 49 номерига 40 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда йигирма сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган.

Ўн сўмлик облигацияларга ютуқларнинг ярми тўланади.
Ютуқ суммасига облигация қиймати ҳам қўшилган.

Бу жадвал расмий ҳужжатдир. Омонат кассалари газетанинг янги сони келганидан сўнг ютуқларни шу жадвалга мувофиқ белгиланган тартибда тўлайдилар.

Ютуқлар тиражини ўтказиш бўйича комиссиянинг раиси, Таллин шаҳар меҳнаткашлар депутатлари Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари — П. И. МАКУХА.

Комиссиянинг масъул секретари — Л. П. ЕСИНА.

ЁШЛАР, СИЗНИ ҲАЁТ ЧОРЛАЙДИ!

БЕБАҲО ДОРИЛФУНУН

Собир ЮНУСОВ,
СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони

Олий ўқув юртлари ҳаётидаги қизғин палла ниҳоясига етай деб қолди. Ғалвир сувдан кўтарилмоқда. Ўрта мактабда фан асосларини пухта билан чуқур эгаллаган, маълум имтиёзларга эга бўлган, ишлаб чиқаришдан келган, Совет Армияси сафида хизмат қилиб, она-Ватан олдидаги фарзандлик бурчини ўтаб қайтган кечаги ёшлар илмга ташна студентлар сафига қўшилмоқдалар. Айрим ўғил ва қизлар кириш имтиҳонларидан ўтолмадилар. Баъзилари эса етарли балл ололмай, ҳужжатларини қайтариб олмоқдалар. Уларнинг аксарияти «Энди нима қилсам экан?» «Ким бўлсам экан?», «Қаерга бориб, қайси соҳада ишласам экан?» деган саволни бериб, унга ўзича жавоб қидирмоқда.

Маълумки, ҳар бир йигит ва қиз ҳаётида масъулиятли қадам касб танлашдан бошланади. «Қандай касб танласам экан?» деган саволга тўғри ва ўйлаб жавоб топган ўсмир жамиятда ўз ўрнини тайин белгилаган бўлади. Бу — турмуш синовидан ўтган ҳаёт ҳақиқати. Чунки касб танлаш — бу фақат шахсий иш бўлиб қолмай, айни вақтда ижтимоий масала ҳамдир. У ҳар бир шахс ва жамият манфаатларига мос бўлиб тушиши керак. Зеро, ўйлаб касб танлаш — ўз ишига умр бўйи садоқатли бўлиш, ташаббус ва жонбозлик кўрсата билиш, эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаган ҳолда доимо олға интилиш демакдир.

Ўз вақтида касб танлаш масаласи **«Ёшларнинг энг муҳим иши»** эканлигини алоҳида таъкидлаган К. Маркс, **«Агар биз зарур қобилият бўлмаслигига қарамай касб танласак, унда бу касбда бирор арзирлик иш қилолмаймиз»** деб ёзган эди. Аслида ҳам шундай. Кундалик ҳаётдан бунга мисоллар келтириш мумкин. Халқимизнинг «Бир йигитга етмиш ҳунар ҳам оз», «Ҳунарлининг — қўли гул» мақоллари замирида бир олам мазмун бор.

Оламда шундай бир мактаб борки, у ҳар бир йигит-қизга қандай касб-кор танлаш лозимлигини аниқ ва равшан кўрсатиб беради. Бу ҳам бўлса ҳаёт мактаби, чиниқиш мактаби, камолот мактаби, ҳаёт дорилфунунидир. Ана шу ҳаёт дарсхонаси сабоғини олган, унинг қозонида қоврилган йигит-қиз, албатта, ўзи қизиққан касб-корни эгаллашга интилади. Агар киши олмаса ҳаётдан таълим, унга ўргатолмас ҳеч бир муаллим, деган гап бекорга айтилмаган.

Шу нарса сир эмаски, эндиликда тўғридан-тўғри колхоз, совхоз, фабрика ва заводга, қурилиш объектларига бориб, бирор касб-корда ишлаш ҳар бир ёшдан маълум малака ва кўникма талаб қилади. Қишлоқ хўжалик меҳнати ҳам индустриал меҳнатнинг бир турига айланиб бормоқда.

Халқ хўжалиги учун ниҳоятда зарур бўлган касб-корни қаерда ўрганиш мумкин? Бундай маскан ҳунар-техника билим юртларидир. Бу ерда электрон-ҳисоблаш, терим машиналари, трактор ва комбайнлар бошқариш, дурадгорлик, алоқачилик, электромонтерлик каби жуда кўплаб касб-ҳунарни ўрганиш имконияти мавжуд. Бу билим даргоҳлари ҳозирги замон фан-техника ютуқлари асосида жиҳозланган устахоналар ва кабинетларга эга.

Мамлакатимиз ишчилари, колхозчилари ва хизматчилари меҳнатининг мазмуни ва характерида туб ўзгаришлар рўй бермоқда. Эндиликда ишчи ва колхозчи деҳқонларнинг умумий ва махсус тайёргарлигига бўлган талабларнинг ниҳоятда ўсиб кетганлигини айрим ёшлар, баъзи ҳолларда ота-оналар ҳам тўла тушуниб етмаётирлар. Шундан бўлса керак уларнинг айримлари фарзандларининг олий ўқув юртига кира олмаганлигини салкам оилавий «фожиа» деб баҳолайдилар. Қандай бўлмасин, «барча имкониятларни» ишга солиб, ўғил ёки қизини олий маълумотли қилиш пайига тушган ота-оналар ҳамон бор. Бунда фарзанднинг қайси соҳага қизиқиши, унинг лаёқати иккинчи ўринга қўйилади. Асосий эътибор «Бир амаллаб олий маълумот олишга» қаратилади. Бундай ота-оналар ўз фарзандларига яхшилик ўрнига ёмонлик қилаётганликларини билишармикан? Нега десангиз, улар етуклик аттестати олган фарзандини ҳаётдаги энг муҳим фазилатдан — мустақилликдан маҳрум қилишади. Бундай ўғил-қиз бир амаллаб олий ўқув юртини ҳам тамомлаши мумкин. Аммо, афсуски, у давримизнинг юксак талабига тўла жавоб бера оладиган, ҳаёт қийинчиликларини мардонавор енгиб ўтадиган, рисоладагидек мутахассис бўлиб етиша олмайди. Чунки, у мазкур соҳага ўз хоҳиши, қизиқиши, қалб амри, виждон даъвати билан эмас, балки кимларнингдир «дўстона маслаҳати билан» кирган бўлади. Шунинг учун бундайлар илм-фан соҳасида ўтказиладиган «ягана» мавсумида — аттестацияда ниҳоятда ночор аҳволга тушиб қоладилар. Ўзлари йўл қўйган хатога кечикиб бўлса-да иқрор бўлгач, мутлақо бошқа соҳаларга ўтиб ишлашга мажбур бўладилар.

Мамлакатимиз ҳунар-техника таълими системаси босиб ўтган шонли йўлга бир назар ташлайлик. Унинг йилномасида ақл-заковати, жасорат ва матонати етти яшардан етмиш яшаргача бўлганларни лол қолдирган ибратомуз номларни учратамиз. Космик кемаларнинг Бош конструктори машҳур академик Сергей Павлович Королев 20-йиллардаги қурилиш мактабини битирган. Чақмоқдек чақнаб, момақалдироқдай гумбурлаб космик парвозлар даврини бошлаб берган Юрий Алексеевич Гагарин Улуғ Ватан урушидан кейинги йилларда ҳунар мактабини тамомлагач. Бу икки ажойиб ватандошимизнинг ҳайратомуз ҳаёт йўли, ажойиб тақдири меҳнат аҳлига, айниқса, бизнинг келажагимиз бўлган ёшларимизга социализм қандай кенг майдон ва имкониятлар очиб берганлиги ва бераётганлигининг жонли мисолидир.

Шу нарсани зўр қувонч ва фахр туйғуси билан таъкидлаш жоизки, республика ҳунар-техника таълими ҳам ўтган йиллар мобайнида 700 минг дан зиёд йигит ва қизга турли касб-кор ўргатди. Ҳаётнинг бу бебаҳо мактаби, улкан дорилфунунини битирганлар орасида Турсуной Охунова, Қурбон Кенжаев, Исомиддин Арабов, Мария Ковалева, Саид Мамажонов каби кўплаб эл-юрт орасида обрў-эътибор орттирган социалистик Ватанимизда шуҳрат қозонган кишилар бор.

Ёшликда тўғри касб танлаганликлари, уни севиб ардоқлаганликлари, меҳнатни бахт калити деб белганликлари учун Турсуной Охунова, Энвер Алиев, Жавод Кўчиев, Бобошер Шовқиев, Тўлан Дадажонов, Абдусаттор Қурбонов, Шоймардон Қудратов, Абдусамад Саидмуродов, Расул Ҳайдаровлар пахтачилик илмининг билимдонлари даражасига кўтарилдилар.

Мамлакатимизда кўрганда кўзингиз яйраб, қалбингиз ифтихор туйғусига тўладиган янги типдаги ишлаб чиқарувчи кучлар — ажойиб ишчилар ва колхозчиларнинг янги авлоди камол топмоқда. «Ташсельмаш» заводининг донгдор ишчилари Борис Ефремов, Маҳмуд Мўйдинов, Тошкент тўқимачилик комбинатининг қўли гул, ташаббускор тўқувчилари Буолма Жўраева, Лидия Казанцева, Вера Солдатова, Евгения Губина, Дилбар Қулматоваларнинг эл оғзига тушиши уларнинг ўз касбига меҳри, изланиши, тадбиркорлиги ва ташаббускорлиги туфайлидир. Улар ишлаб чиқаришдагина эмас, ёшларнинг меҳрибон мураббийлари сифатида ҳам ибратли ишлар қилмоқдалар. Ҳаёт мактабидан олган катта сабоқларини, тажрибаларини истиқбол эгалари бўлган ёшларга кунт билан ўргатмоқдалар.

Шу нарса қувончлики, эндиликда ҳунар-техника билим юртлари ўрта махсус ўқув юртининг янги формаси сифатида шаклланиб бормоқда. Шундай экан, ёшларимиз у ёки бу касбни танлашида оила, мактаб ва оталиқ ташкилотлари уларга яқиндан ёрдам беришлари зарур. Бунда, албатта, йигит-қизларимизнинг қалб амрига қулоқ солиш, лаёқат ва қобилиятларини ҳисобга олиш, касбни қанчалик онгли танлаганликларига ҳам эътибор бериш талаб этилади.

Партия XXV съезди яратувчи ва ижодкор совет халқи олдига улкан вазифаларни қўйди. Мамлакат халқ хўжалиги ўз ривожланишининг ҳозирги босқичида ўрта маълумотли, кўп сонли малакали ёш ишчилар ва деҳқонлар отрядига муҳтож. Бундай малака ва кўникмалар ҳунар-техника билим юртларида олиниши ўз-ўзидан равшан. Кейинги йилларда бизнинг келажагимиз бўлган ёшларни планли равишда ишга жойлаштириш кўлами қанчалик кенгайиб бораётганлигини қуйидаги рақамлардан билиш мумкин. Агар 1974 йилда 121 минг йигит ва қиз ишга жойлаштирилган бўлса, 1975 йилга келиб бу рақам 151 мингга етди. Бу йил эса республика халқ хўжалигининг турли тармоқларига салкам 157 минг йигит ва қиз ишга жойлашиши керак. Бунда асосан ёш ишчи кучлар ишга туширилаётган объектлар, республика экономикасининг ҳал қилувчи соҳаларига жўнатилади. Буни яхши тушунган ўғил ва қизларимиз турли қурилиш майдонларида, қишлоқ хўжалигида — дала ва фермаларда меҳнат қилишга аҳд қилганлар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Кострома областидаги ўрта мактабларни битириб чиққан ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида ишлашни истаган ёшлар слёти қатнашчиларига йўллаган мактубида шундай деган эди: **«Мамлакат комсомоллари, барча йигит ва қизлари сизнинг ташаббусингизни, шубҳасиз, жуда кенг қўллаб-қувватлайдилар. Мактабларни битириб чиққан неча минглаб ёшлар сизлардан ўрнак олишларига аминман... Меҳнат фаолиятингизнинг дастлабки йиллари масъулиятли ҳаётий имтиҳондир. Шоду хуррамлик ҳам, ранжу машаққатлар ҳам бўлади. Аммо сизлар билан бир қаторда катта ўртоқларингиз, ажойиб мураббийлар меҳнат қиладилар. Улар ҳамиша тўғри йўл топишга ёрдам берадилар, сизларга эътибор бериб, зўр ғамхўрлик қиладилар, сизларни кекса авлод тажрибаси билан қуроллантирадилар, севикли Ватанимиз бахт-саодати йўлида фидокорона меҳнат қилишдек олижаноб интилишни сизларга ўргатадилар».**

Мактабда ўқиш йилларида мустақил билим ҳосил қилган, ўқувчиларнинг ишлаб чиқариш бригадаларида меҳнат жараёнида чиниққан ва топширилган иш учун юксак масъулиятни сезиш борасидаги тарбиянинг илк мактабини ўтаган, далаларга ва фермаларда ишлаш учун илк кўникмаларга эга бўлган республикамиздаги бир қатор мактабларнинг битирувчилари бу ватанпарварлик ташаббусни актив қўллаб-қувватладилар. Унга амалий иш билан жавоб бердилар, далаларга ва фермаларга ишга жойлашдилар. Бу қалби қайноқ ёшларимиз КПСС XXV съезди қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, уни ихтисослаштириш ва концентрациялаш, саноат негизига кўчириш соҳасида илгари сурган вазифаларни амалга оширишда актив иштирок этиш ижодий куч ва ташаббусни намойиш қилиш, мактабда олинган билимларни турмушда қўлланишлари учун катта имкониятлар очиб беришини тўғри тушунадилар.

Ҳаёт мактаби, турмуш сабоқлари бебаҳо хазинадирки, бу дарсхона инсоннинг онгини, қалбини, дилини шакллантиради. Бу мактабда тобланган ёшлар ҳаётда қоқилмайдилар, унинг сўқмоқлари қанчалик мураккаб бўлмасин, мардонавор ўтадилар. Шундай экан, ёшларни касб-ҳунарга йўллаш масаласи мавсумий иш эмас. Биз мурғак қалбларга бу ҳақиқатни улар мактаб остонасини илк бор хатлаб ўтган кундан бошлаб тушунтиришимиз зарур. Шоир айтганидек, китобни олган ҳамони, шуни яхши англаб ол, ҳунарнинг йўқ ёмони, ёққанини танлаб ол!

Касб-ҳунарнинг яхши-ёмони бўлмайди. Фарзандларимизга ёшлигиданоқ бирор касб-корга меҳр-муҳаббат уйғотиш, бу масалада уларга ёрдамлашиш, оила, мактаб ва жамоат ташкилотларининг партия ва Ватан олдидаги муқаддас вазифасидир.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАРИДАН

АХБОРОТ

МАКТАБЛАР ТАХТ

Арнасой район маорифчилари Жиззах областида биринчи бўлиб мактаб биноларини сифатли ремонтдан чиқарилгани ва янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилгани ҳақида рапорт бердилар. Жамоатчилик ёрдамида олтита умумий таълим мактаби, пионерлар уйи, кечки ишчи ёшлар мактаби ва болалар боғчаси ремонтдан чиқарилди. Парталар, стол-стул ва доскалар ҳам қайта жилоланди. Бунга Рокоссовский номли, «Коммунизм» совхозларидан оталиқ ёрдами кўрсатишди. Бу йил мактаблар кабинет системасига тўла ўтказилади. Область бўйича юздан ортиқ мактабларнинг ремонти тугади.

БУЮРТМА — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Тошкент электротехника заводининг коллективи кубалик дўстларнинг буюртмасини муддатидан беш ой аввал бажариб бўлди. Кубада қурилаётган шакарқамиш қайта ишловчи катта завод учун силовой электр панелларнинг тўла комплекти Озодлик оролига жўнатилди.

Панелларнинг янги туркуми тропик иқлимга мослаб тайёрланди. Айрим узеллар ва деталлари ясашда металларнинг алоҳида қотишмаларидан фойдаланилди, панелларнинг ҳаммаси занглашга йўл қўймайдиган махсус лок билан бўялди. Ҳозир Кубада ишлаб турган иккита электростанция ва металлургия заводи ҳам Тошкент корхонасининг асбоб-ускуналари билан жиҳозланган.

КИЕВЛИКЛАР ЁРДАМИ

Қарши пиво заводида алкоголсиз ичимликларни шишаларга қуювчи автоматлаштирилган линия ишга солинди. Бу линия корхонанинг қувватини учдан бир ҳисса кўпайтиришда ёрдам беради. Украина пойтахтидан келган мутахассислар бир сменада 600 декалитр ичимликни шишаларга қуя оладиган линияни монтаж қилиб бердилар.

СПОРТДА ДОНГ ТАРАТАЁТГАНЛАР

БЕЛ ОЛИШАР УСТОЗ ВА ШОГИРД

Бу йигитларни кўпчилик танийди: иккаласи ҳам фарғонача кураш устаси. Улар Андижон область Балиқчи районидаги «Бўстон» қишлоғида истиқомат қилишади. Раимжон Деҳқонов Максим Горький номли совхоз шофёри. Деҳқоновнинг шогирди Камолиддин Нуриддинов эса педагог, математика ўқитувчиси. Етти йилдирки, республика миқёсидаги бирон мусобақа уларсиз ўтмайди. Ленинск шаҳрига, республика мутлақ чемпионатига ҳам улар бирга келишди. Деҳқонов энг оғир, Нуриддинов эса 90 килограммгача бўлган вазнда Андижон области шарафини ҳимоя қилди.

...1969 йилнинг кеч кузи. Деҳқоновни совхоз идорасига чақириб қолишди.

— Келдингми, ука, — деди совхоз директори. — Қани, ўтир, полвон. Муҳим иш чиқиб қолди. Машинангни ҳозироқ гаражга қўйгин-у йўл тараддудингни кўравер. Қўқонга жўнайсан. Областдан телеграмма олдик: сени кураш бўйича республика чемпионатига чақиришяпти.

У ўз қулоқларига ишонмасди. Наҳотки терма команда сафига киритишган бўлса...

Раимжон Ўзбекистон чемпиони бўлиб, олтин медаль билан тақдирланибди, деган хабар қишлоққа тез тарқалди. Қўқондан қайтгач, ҳамқишлоқлари уни ғалаба билан табриклашди, бўлажак мусобақаларда омад тилашди. Кейин тўгарак ташкил қилиб, курашга ихлос қўйган ёшларга устозлик қилишни бўйнига қўйишди.

Бундай ўспиринлар оз эмас экан. Уларнинг деярли ҳаммаси байрам ва сайилларда бел олишиб юрган эмасми, тўгаракда иш жуда жонланиб кетди. Шогирдлар ҳам чакки эмас, лекин улар орасида Камолиддин Нуриддинов абжирлиги, ҳар бир нарсага қизиқувчанлиги билан тенгдошларидан ажралиб турарди.

Тинимсиз машқ, излаш-изланишлар тезда самарасини берди. Раимжоннинг шогирди Камолиддин 1970 йилги Ўзбекистон спартакиадасида ярим оғир вазндаги полвонлар ўртасида чемпион бўлди. Устоз ва шогирд учун 1972 йил айниқса қувончли келди. Ўша йили Тошкентда Ленин комсомоли номидаги маданият ва истироҳат боғининг кураш майдонида Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон биринчилиги ўтказилди. Республикамиз терма командаси шарафини ҳимоя қилган балиқчилик иккала спортчи яна ғалаба нашидасини сурдилар.

Бу икки моҳир курашчи иштирок этган ва ғалабага эришган мусобақаларни бирма-бир санаб чиқиш қийин. «Пахтакор» кўнгилли спорт жамияти марказий совети биринчилиги дейсизми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети соврини учун ўтказиладиган анъанавий чемпионат-у, моҳир курашчи Қоратой полвон Юсупов хотирасига бағишланган турнир дейсизми, хуллас сўнгги олти-етти йил ичида аксарият мусобақаларда улар биринчиликни қўлдан бермай келишяпти.

Фарғонача кураш бўйича Ўзбекистоннинг мутлақ чемпиони деган фахрий унвон учун талабгорлар — оғир вазнли полвонлар шу йил июнь ойида Ленинск шаҳрига тўпланишди. Деҳқонов билан Нуриддинов бу сафар ҳам муваффақиятли қатнашиб, финалгача бўлган учрашувларни муддатидан илгари, соф ғалаба билан якунлашди. Раимжон ҳал қилувчи беллашувни ховослик шофёр Абдукарим Бурхонов билан ўтказди. Рақиби ҳам тажрибали спортчилардан эди. Ўн беш минут давом этган олишув 2:0 ҳисобида якунланиб, андижонлик курашчи финалга йўлланма олди. Унинг шогирди Нуриддинов эса Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитети соврини учун ўтказилган мусобақа ғолиби тошкентлик студент Собир Остонов билан бел олишди. Камолиддин ҳам устози каби очколар бўйича ғолиб чиқди.

Ленинск шаҳридаги Крупская номли маданият ва истироҳат боғининг кураш майдонига тўпланган минглаб кишилар устоз ва шогирд ўртасидаги ҳал қилувчи учрашувни сабрсизлик билан кутишарди. Республика тоифасидаги судья, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган тренер Туҳфат Одилов спортчиларни гиламга таклиф қилади. Деҳқонов билан Нуриддинов ўртага тушиши билан мухлисларнинг қарсаклари авжига чиқди. Гиламда эса полвон тантилиги-ю, устоз ҳурмати тантана қилди. Камолиддин мусобақалашиб ўтирмади — тўғридан-тўғри устозининг қўлини баланд кўтарди.

Ҳар иккала курашчи ўзлари истиқомат қилаётган жойда физкультура ва спортнинг оммавийлиги учун ҳам жон куйдириб келишмоқда. Уларнинг шогирд ва издошлари кўпайиб бормоқда. Мастерликка номзод ва биринчи разрядлилардан Шаҳобиддин Хонкелдиев, Ваҳоб Сатторов, Толиб Тожибоев, Уринбой Матқосимов, Давлатали Умаров каби ўнлаб йигитлар йирик мусобақаларда ғалаба қозонишмоқда.

Ш. МУҲАММАДЖОНОВ.

ҲАР МЎҒРИДА

Мўъжизакор боғбон

Тайганинг Амур дарёси бўйидаги бир қишлоқнинг В. Г. Галактионов боғида олма, нок, олхўри ҳосилга кирди. Мевали дарахтлар илгари бу жойларда битмас эди. Шу жойларнинг қиши ниҳоятда қаттиқ бўлиб, совуқ 50 даражага боради.

Асли касби метеоролог бўлган В. Г. Галактионов бундан 15 йил муқаддам боғдорчилик билан шуғуллана бошлади. Ҳамқишлоқлари унинг неча йиллардан бери шу севимли иш билан машғул бўлганлигини кўриб, «жуда ғалати одамда», деб қўйишар эди. Мана ниҳоят, Василий Григорьевич ҳамқишлоқларини хушбўй мевалар билан меҳмон қиладиган кун ҳам келди. Унинг участкасида оқ олма, «Антоновка» каби олмалар ўсиб, яхши ҳосил берди. Галактионовнинг издошлари кўпайиб кетди. Энди бу совуқ ўлкада малина, смородина ва бошқа резавор меваларнинг яшнаб ўсиши ҳеч кимни ҳайратга солмайди.

Ҳаваскор боғбонлар шимол ерларида ҳатто ўрик ҳам етиштириш ниятидалар.

Хабаровск ўлкасининг Мариноское қишлоғи.

Дарё тубидан топилган марварид

Смоленсклик ёзувчи Нина Семенова ўрта мактаб ўқувчиси ўғли Андрейдан жуда ноёб совға олди.

Андрей Смоленскдан 50 километр масофадаги Хмара дарёсида чўмилаётиб, бир неча чиғаноқ топиб олди. Бола уларнинг бирини очиб қуёш нурида товланиб турган марваридни кўриб қолди. Марварид кичкина бўлса ҳам ниҳоятда гўзал ним пушти-садаф рангда товланар эди.

Қадим замонларда ҳам аҳёнаҳёнда Смоленск дарёларида марварид учраб турарди. Лекин ҳозирги кунда, мутахассисларнинг фикрича, бу дарёларда марварид топилиши жуда камдан-кам учрайдиган ҳодисадир.

Смоленск.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Эрталабки гимнастика. 10.30 — Моҳир қўллар. 11.00 — **Ворислар** (бадиий фильм, 1-серия). 12.05 — Концерт. 15.10 — Илмий-оммабоп фильм. 16.00 — В. Казин поэзияси. 16.40 — Рус тили. 17.25 — Москва ва москваликлар. 17.55 — **Хохловчилар ёзилиши мумкин** (бадиий фильм). 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Мультфильм. 19.30 — Телеочерк. 20.00 — Москва концерт заллари бўйлаб. 20.55 — **Ворислар** (бадиий фильм, 2-серия). 22.00 — «Вақт». 22.30 — «Артлото». 23.25 — Катталар учун мультфильмлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Е. Шварц. **«Икки заранг дарахти»** (телеспектакль). 12.15 — Пионерлар уйида. 12.45 — **Ёш гвардия** (бадиий фильм, 2-серия). 14.05 — Концерт. 18.25 — Қувноқ учрашувлар. 18.50 — Ўзбекистонлик гагаринликлар (иккинчи кўрсатув). 19.10 — Ўзбекистоннинг колхоз қурилишларида. 19.45 — **«Ахборот»**. 20.00 — Кино ҳақида суҳбатлашамиз. 21.00 — **«Ахборот»**. 21.20 — Пахта йиғим-теримига ҳамма нарса шаймми? 21.40 — Мирмуҳсин. **«Меъмор»** (телеспектакль, 3-қисм). 22.40 — **Ғирт ёлғончи** (кинокомедия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Фильм-эртак. 19.15 — Реклама ва эълонлар. 19.30 — Л. Дмитриенко. **«Гулчамбар»** (телеспектакль). 20.40 — Тошкент янгиликлари. 20.55 — Меҳнат ва спорт. 21.25 — Унутилган ленталар. 21.25 — Ҳужжатли фильмлар.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20 VIII да **Алжонларим**, 21 VIII да **Кўрмайин босдим тиконни**, 22 VIII да **Антигона**.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **ЛАТВИЯ ССР ЦИРК УСТАЛАРИНИНГ ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ. «УССУРИ ЙУЛБАРСЛАРИ» АТТРАКЦИОНИ** (19.30).

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Табор кўкка интилади — «ВОСТОК» (10, 12, 14, 16, 18, 19.30), САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Эркаклар сочи эрта оқаради — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Жаноб Септим ресторани — «НУКУС» (тоқ соатларда).

Бошсиз чавандоз — «ВОСТОК» (21.30).

ЁЗГИ БИНОДА

Табор кўкка интилади — «ФЕСТИВАЛЬ» (20.50, 22.30).

Пролетар диктатураси учун бриллиантлар — «ХИВА» (20.50).

●

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

23 АВГУСТ 19.30 ДА

СССР биринчилиги учун «КОЛХОЗЧИ» (Ашхабод) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Билетлар сотилмоқда.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 ✱ ТЕЛЕФОНЛАР Коммутатор — 330249 дан 330258 гача Эълонлар — 338142.
Р. 02543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. В. — 195.